Ada

Kültür Sanat Edebiyat Dergisi

7

3 YTL

abdullah nihat yılmaz
sıddık akbayır
nurettin taşçı
melike özdil
aydın atacan
hüseyin atabaş
umut çetin
orhan göksel
emel güz
selami karabulut
osman olmuş

emrah p.
şaban öztürk
leyla kopan
kamil çağlar aksu
zeki karaaslan
aslan aksoy
muharrem aslan
emre gümüşdoğan
mervan aksu
ilker gören
ogün kaymak

selçuk erat
ibrahim şen
sevil yazıcıoğlu
kadri karahan
beraat yüksel
nazım mutlu
can sinanoğlu
ışın kurutluoğlu
dolunay enver
neşet karaçaltı
suna

aydan yalçın
aslı duark
necmettin sarı
sermin iren
özge ilayda
emrah danacı
müjgan kırca
atalay girgin
tamer baran
alaaddin aydın
didem mazlum

Dizin

3. **editör**
4. **Abdullah nihat yılmaz /** Samsun Samsun!..
6. **S. akbayır** / Kazım Koyuncu'ya
7. **Nurettin Taşçı** / yanlış soyunmalar
8. **melike özdil /** aşk çoğul kılar insanı
11. **Aydın Afacan /** uzak sular için tekrar -
12. **Hüseyin Atabaş /** rüzgâr yontusu
13. **Umut Çetin /** hem nasılım
14. **Orhan Güler /** dem
15. **Emel Güz /** varlık ihtimali
16. **Selami Karabulut** / öç
17. **Osman Olmuş /** mecalsiz balina
18. **Emrah P /** saklı zamanda gün kuruları
19. **Şaban Öztürk** / kütleyokedimkabinivebiraşköyküsü
20. **Leyla Kapan** / karakış bahar savaş
21. **İzzettin Oktay** / maskeli yaşamlar
22 .**Sıddık Akbayır** / şiir notları
25. **Kamil çağlar Aksu** / Bir şey söyledin
26. **Zeki Karaaslan** / şairin ölüm anı
27. **Aslan Aksoy** / üç
28. **Muharrem Aslan** / londrada brezilyalı kurban
29. **Emre Gümüşdoğan** / sade bir yaz
29. **Mervan Aksu** / bense
30. **Selçuk Erat** / araf'taki şiirler
31. **İlker Gören** / kırlangıçlar çırpınmadan ölmez
32. **Ogün Kaymak** / bana o şiirin başlığını anlatın
33. **Suna** / düne bu güne ve yarına dair
34. **İbrahim Şen** / ankara ağrısı
35. **Sevil Yazıcıoğlu** / feminist
36. **Kadri Karahan** / bir sana-ki-iki bana
37. **Berati yüksel** / düş dökümü
38. **Erkan Ergöl** / anı
38. **Yaşar Doğan /** m harfinden kanat
39. **Can Slnanoğlu /** her şey kimya
40. **Işın kurutluoğlu** / akdeniz
41. **Dolunay Enver** / ben sana
42. **Neşet Karaçaltı** / yüreğimin hapsinden gün ışığına
43. **Ada** / ruhi göktekinden yeni bir kitaba doğru
44. **Didem Mazlum** / serzeniş
46. **Aydan Yalçın** / aşk demlendi
46. **Aslı Durak** / hüznün sularında
47. **Necmettin Sarı** / soğuk savaş
48. **Sermin İren /** korkak 1
49. **Özge İlayda /** büyük keşif
50. **emrah danacı /** can yücel
51. **Ayşenur Yazıcı /** sardalya kutusu
52. **Müjgan Kırca /** trenle gezmek...
53. **Atalay Girgin /** insan ve eylemsizlik
54. **Nazım Mutlu** /artı değer
55. **Halil Pazarlı /** aşk diye seni bildim
55. **Tuna Başar /** burası neresi
56. **Tamer Baran** / leland: kane'in aynası
57. **Alaaddin Aydın /** sol cebimde bilyeler

Cenk Koyuncu' nun eşi güzel insan şair Rodos' un (Göksel Koyuncu) acısını yüreğimize dokuyuverdik.
Sabır diliyoruz.

ADA AİLESİ

DUYURU

Büyük Şehir Belediyesi Basın Danışmanı gazeteci -yazar Şenol KOCATEPE ilk kişisel, doğa doku insan ve kent konulu fotoğraf sergisini 14 kasım 2005 Pazartesi günü saat 17^{00} de Büyük Samsun Oteli lobisinde gerçekleştirecektir.

Tüm halkımız davetlidir.

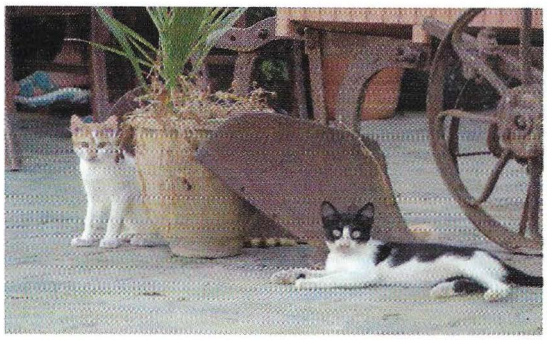

Sahibi ve Sorumlu Müdür:
Saliha TAŞÇI
Genel Yayın Yönetmeni :
Nurettin TAŞÇI
Hukuk Danışmanları :
Av. Hasan KAPTAN
Av. Selahattin KARSLIOĞLU
Av. Emel SÖNMEZ
Grafik Tasarım : Alper Kurtuluş
Ada logo: Ebru Keskin
Yazın Kurulu:
Sıddık AKBAYIR, Nurettin TAŞÇI,
Ersin ERGE, Meral ŞİŞİK
Ruhi GÖKTEKİN

Sanat Danışmanları:
Sevgi Soylu KOYUNCU, Turan BAYER
Ömer Faruk KAYA
Halkla İlişkiler
Sedat ERDİŞ

Temsilciler:

Adana	**Burak ÖRKÜN**
Amasya	**BaNU ÖZGÜR**
Ankara	**Nazım MUTLU**
Antalya	**Işın KURUTLUOĞLU**
Ardanuç	**Kamile KAYA**
Artvin	**Nurcan KATIRCI**
Aydın	**Güner DOKUYUCU**
Bolu	**Necmettin SARI**
Batman	**Demirhan ÇELİK**
Burdur	**Ayşe ACAR**
Bursa	**Ö.Faruk KAYA**
Çorlu	**Aysel KAPLAN**
Düzce	**Kubilay KALKAN**
Gaziantep	**Can CÖMERT**
Hatay	**Deniz MANSUROĞLU**
İstanbul	**İbrahim ŞEN**
İzmir	**Meryem GÜLBUDAK**
Kahramanmaraş	**Aziz KANAT**
Kırşehir	**Recep KOÇ**
Merzifon	**Muhsin SALMAN**
Ordu	**Murat KARACAN**
Tekirdağ	**H. Ayberk ÜSTÜNAY**
Tokat	**M. Halil PAZARLI**
Trabzon	**Ahmet İNCE**
Van	**İzzettin OKTAY**
Zonguldak	**Ayşe KAYHAN**
Londra	**Muharrem ASLAN**
München	**Seyhan KOÇAK**
Braunschweig	**Sabahittin KURTOĞLU**

www.adadergisi.com
adadergisi@hotmail.com
ISSN : 1304 - 8074

2 aylık yaygın süreli yayın

Zafer Mh. Şevketiye Cd. No:50
Tel: 0 362 234 48 47 SAMSUN

"Onlar kör, çünkü yüzüme baktılar."
Mervli Hakim

Alçaklığın Evrensel Tarihi
Jorge Luis Borges

Anlamak

"Şiire aşka ve ölüme inanıyorum
İşte bu yüzden ölümsüzlüğe de inanıyorum
Bir dize yazıyorum dünyayı yazıyorum
Ben varım; dünya var."

Yannis Ritsos

Her şey parçalara ayrılıyor. Bir savaş haberi, savuruyor karanlığı üstümüze. En büyük sorunumuz bavulumuzdaki dil. Anlatamadık yolculuğumuzu.

Eti kelepçeli adamlar kimin kim olduğunu bir türlü çıkaramadığımız maskeli baloların tedirgin ettiği kimlik değişiklikleriyle bizi baş başa bırakıp yargılıyorlar ya bir de... Oturup yıldızları sayıyorlar atadan kalma gümüş takımları sayarcasına... Oysa bizi sayıyorlar!

Bir gün önce yazdıklarını bir gün sonra göremeyenler...

Bir ışık sızıyor çırılçıplak soyunduğumuz yerden, herkes görüyor.

Stephen Hawking'e soruyorlar:
- *Mutluluk nedir?*
- *Anlamak!* Diyor.

Kaç kişi bu yazıdan mutlu acaba?

ADA

Not: Resimlerini kullanmamız için izin veren Hakan ŞİMŞEK'e teşekkürler

abdullah nihat yılmaz

SAMSUN, SAMSUN !

Annem, gittiği halaoğlunun düğünün dönüşünde anlatmıştı:

"Şehrin girişinde küçük küçük ve beyaz evler gördüm otobüsün içinden. Belkide hepsi birer gözdü ama herbirinin bahçesi vardı. Geniş, kocaman bir semt ve bahçeli bahçeli evler. Elimden gelse hemen kömüşümü satar birini alırdım valla. Şehirde kayboldum, orda kaybolmazdım hiç değilse. Samsun öyle büyük ki, nasıl desem, bizim buranın belki yirmi misli, belki de daha fazlası..."

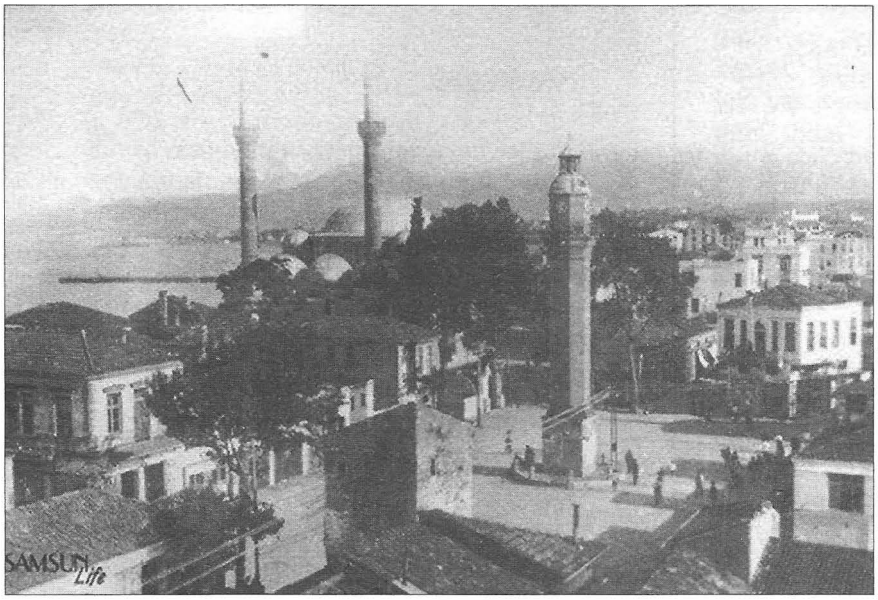

1949 yılıydı. Çocuktum. Kasabamdan başka, şehirimsi bir yerleşme bölgesi de görmemiştim. Ve belki de bu yüzden anlattığı o *"büyük Samsun"* büyüyordu da büyüyordu gözümde! Sonraları buna, otobüs yazıhanelerinin iyice istila ettiği kasaba meydanı' nın orta yerindeki kulübe önünden, simsar **Pörtlek Muzaffer**' in **MEHTAP** adlı burunlu Ford otobüsün motor kapağına eli-nin avucuyla pat pat vurarak ortalığı velveleye veren çığırtkanlığı da eklendi:

"Samsun, Samsun!.."

Daha sonra ağabeyim ve arkadaşları iş bulmak için gittiler oraya. İşin geçicisini bile bulmakta zorlanmışlar ama o köfteciyi bulmakta hiç zorlanmamışlar. Köfteci, adı gibi meşhurmuş! ***Meşhur Köfteci!*** Saathane meydanına giderken yolun üstündeymiş ve kime sorsan gösterebilirmiş. Üstelik abimin bir de anlatışı vardı ki: *"Aşçı, yağını ekmeğine emdirip koyuyor önüne köfteleri. Kaz yumurtası gibi, kocaman kocaman üç köfte. Ye allah ye! Halil iki tabak birden istedi de çatlayacaktı az kalsın"* Bu sefer benim gözümde Samsun değil, o köftelerin silüetleri dolaşmaya başladı. Büyüdükçe büyüyorlardı köfteler, meşhur meşhur...

Ortaokulu bitirdiğimde liseye de gitmem dayatıldı. En çok konuşulan liselerin biri Trabzon idiyse öteki mutlaka **19 Mayıs Lisesi** oluyordu Samsun' un. İkisi de zor, ama hangisini bitirirsen bitir üniversite garantiymiş. Oysa benim için hayaldiler hepsi de! Zorlukları bir yana para işiydiler çünkü. Rüyalarıma bile giremediler bu yüzden. Ziraat liseleri, polis okulları, öğretmen okulları, sağlık okulları, askeri liseler... gibi birine gidebilecektim mecburen. Ancak tam teşekküllü bir devlet hastanesinden heyeti sıhhıye raporu almak da gerekiyordu. Samsun' un yolunu tuttum. Birkaç gün kalmam için **Süreyya Hala** dediğimiz uzaktan bir akrabamıza haber salmıştı annem. Otobüs beni Samsun Meydan' ında bırakacak ve ben de **Otel Vidinli**' nin ordan Meşhur köfteciyi geçip **Saathane Meydanı**'na varacak, oradan da avucumda sıkıca adını tuttuğum sokağın 14 numarısını bulacaktım. Ve elbet önce Pörtlek Muzaffer' in Mehtap' ı:

"Samsun, Samsun..."

Avucumun içindeki sokağı elimle koymuş gibi bulmuştum kolayca. Laf aramızda geçerken Meşhur Köfteci' ye uğramayı da ihmal etmemiştim. *"Meşhur Köfte"* ler mideme inince aklım da jet gibi hızlandı. Ama sokaklar ve evler? Tam bir sükut-ü hayale uğramıştım birden! Ne bahçe içinde *"beyaz beyaz evler"* ne süslü vitrinleriyle **Mecidiye Caddesi**, ne anlatıla anlatıla bitirilemeyen **Samsun Fuarı**, ne **"Tayyare Meydanı** nda biri inip biri kalkan uçaklar", ne **Matasyon**, ne **Cennet Bahçesi**, ne **Atatürk heykeli** ne de annemin anlattığı *Fevzi Çakmak'* ın ölümü için

gözyaşı döken paşa hanımları... Meğer, annemin o zaman eve de getirdiği personele haftalık 15' er tane olmak üzere dağıtılan ikramiye sigaralarından adlarını hatırladığım reji işçilerinin oturduğu semtmiş burası. Bizim kasabanın *Mektep Çayırı* kadar! Gerçi ***Vedat Türkali'*** nin "... doğup büyü-düğüm yer **Kökçüoğlu**, **Seyyid-i Kutbettin Tekkesi'** nin bulunduğu eski mezarlığın üst başında, köyle kent arası bir mahalle..." dediği cinsten hepten külüstür de değildi, ama ne kadar şehirdi mesela? Ahşap kagir karışığı bir-iki katlı eski püskü evler, *"sinekli bakkal"* türü dükkancıklar ve sıradan insanlar... Kötü müydüler, hayır. Ama hayallerimdeki yere göğe sığdıramadığım büyük Samsun nerdeydi ve bu gördüklerim neydi!

Neyse ki Süreyya halanın güzel yemekleri, benim hergün Devlet Hastanesi' nin ilgili klinik kuyruklarına girip heyeti sıhhıye raporunu kotarmam ve elbet arada bir Meşhur köfte kaçamakları işi kurtarmıştı yine de. Ve "büyük Samsun" hayali, yatılı okulumuzun tatil dönüşlerindeki zorunlu uğramalara kalacaktı yakın geleceğin. Gerçi İstanbul ile Samsun kıyaslanamazdı ama biz öğrenci arkadaşlar kendi aramızda Karadeniz' imizin incisi Samsun' u, hiç bir biçimde toz kondurtmamak üzere, ayrı bir yere koyardık hep. Ve Karadeniz Ekspresi Tophane' den kalkıp 22 saat diyende ve her defasında bir şafak vakti Samsun limanına girince bayramımız başlardı. Önce akşamüstü için biletler, ardından Meydan' ın kıyıcığında simit-sahlep kahvaltısı ve yeni yeni yerlerin keşfi de dahil, kentin sokaklarına dalış:

"Samsun, Samsun..."

Daha sonralarıysa, bir *"filizkıran fırtınası"* mı esti, ne? Bir yandan Matasyon - adıyle birlikte değişirken, öte yandan DDY' nin **Çarşamba'** ya uzanan kısmı kaldırılmış ve Samsun Fuarının yerinde yeller esmeye başlamış! Ve Gelemen Üretme Çiftliği felç! Ve adı *"Tekel"* e dönüşen Reji topun ağzında. Ve büyüsünü yitiren büyük gar, mahkeme duvarına dönmüş hükümet binası sıradanlaşmış, bitişiğindeki park ve parkın içinde ayakta kalabilen sadece bir Atatürk heykeli...

Ama büyük büyük oteller çok, yüksek yüksek apartmanlar, bol anfili ve çok fakülteli üniversite, kocaman kasalı bankalar, uzun uzun bulvarlar, olimpik yüzme havuzu, **Rus Pazarı**, sahil parkının yeni tasarımı, içinde kuran kurslarının dolandığı trilyonluk kültür binası, vitrinlere boğulmuş Mecidiye...Ve **Bafra'** ya uzanan Kent...Ve de çoğaldıkça çoğalan işsizleri Samsun' un...

"Büyük Samsun" **Mustafa Kemal** demekti elbet. *"Dağ başını duman almış"* tı. Ve yürünecekti, yürünmüştü de. Bir ulusun "***Kutsal İsyan***"ı geliyor aklıma. Ve bağımsızlığın dünya tutanağına geçirilen tarihi...

Şimdi, son birkaç on yılın *"şimdi"* lerinde, belirleyici bir artı olarak, emek dünyası da büyüdü, büyüyor. Umutsuzluk yasaktır artık. Zararına kârına bakmadan haraç mezat okutulmak istenen KİT' lerin... *Azot'* un, *Karadeniz Bakır'* ın işçileri durmuyorlar mı?. Tekel' in, limanın emekçileri, ulaşımın, büyük mağazaların, süpermarketlerin, bankaların çalışanları...? Esnaf, öğretmenler, grevli toplusözleşmeli hakları için direnen memurlar...genç ve büyük kent... kocaman Türkiye?

Ve büyük geleceğin bahçe içlerinde üçer gözlü "*beyaz beyaz evler*" i...

Samsun, Samsun!

ağustos, 2005, Londra.

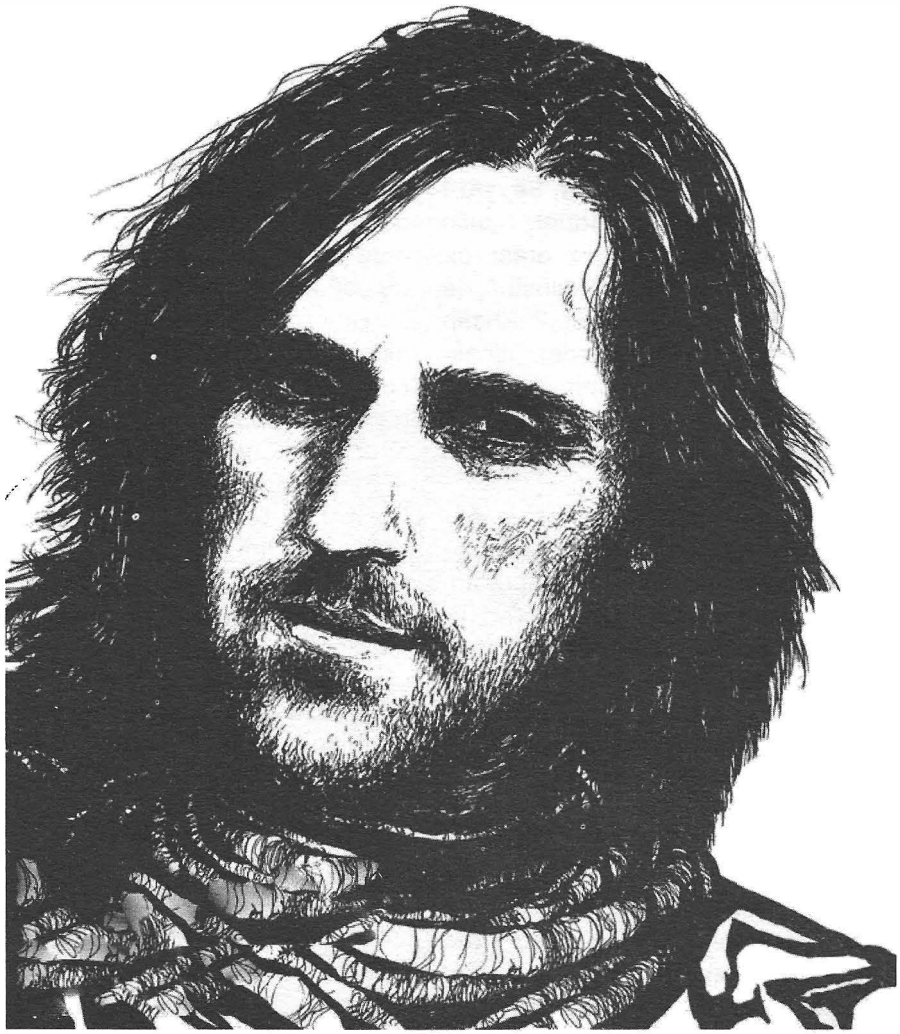

KAZIM KOYUNCU'YA

BAKIŞIN, ÜVEY HEVESLER PEŞİNDE MUHACİR TÜRKÜ

'YAĞMUR ÇIRAĞI GÖZLERİN'
DENİZE SUSAMIŞ KARA ÇOCUKLARININ DALGIN KEDERİ

SAÇLARIN, HER DALINA BİN SERÇENİN KONDUĞU DELİ AĞAÇ

ALNIN, 'HALKINA ISLANAN MENDİL'

SESİN, KENDİNE ÖKSÜZ VE ISLAK
UZAK YOLLARA GÖÇ RENGİ

'ZUGAŞİ BEREPE' * BİLİR
'GÜL ÇARŞISINDA HERKES BAŞKA TÜKENİR'**

S. Akbayır

* Denizin Çocukları
** Kemal Varol

nurettin taşçı

yanlış soyunmalar

saçı ağaran bu kentte soyunmalar
sensiz başlangıçlar yanlış
öğrendim
sigara yanığı iki kanatlı tütün acısı kelimeler
kimi öldürecekse kabul aşk dâhil
bir kibrit bir mum bir gece
yansın erisin kıvransın
dün bugün yarın
üç ayaklı pencerede asılsın
bana ölümün intiharını getir

bir kadın getir göğüslerinde yay vakti
yatağında içi boş tren sarsıntıları
ıslak iç çekişleri
aralık göz kapakları
çok özledim öteki akşamı önceden getir
karşılıksız olmalı elbet
beni bitirdim seni getir

kapı önündeki saatleri getir
kıvrımları yanan kalçaları uyanan aynaları
ray döşeli ışıltılı gökleri
önünde diz çöktüğüm benekli kilitleri
bana ölümün anahtarını
öp getir

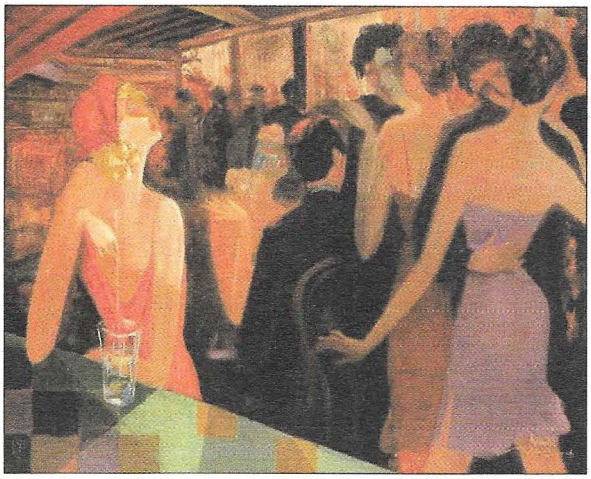

aşk çoğul kılar insanı

melike özdil

Uyku tutmuyor. Yatağımın içinde dönüp duruyorum. Sıcak karabasan gibi çöküyor üstüme. Son bir saatte üç kere duşa girdim. Buz gibi suyun altından çıkıp üstüme geçirdiğim ince askılı geceliğimle yatağıma gidene kadar sırtımdan aşağı süzülen soğuk su damlalarının ısındığını, ve hatta buharlaştığını hissedebiliyorum. Birileri bir yerlerde göğü mü tutuşturdu, yoksa zamanından önce mi menopoza girdim diye saçma sapan düşünceler içine girmeye başlamışken, kitaplığımın yanındaki duvarda asılı termometre kurtarıyor beni. Otuz beş derece...

Yeniden uzanıyorum yatağıma. Pencerem ardına kadar açık. Yıldız yok, ay yok, kuş sesi, rüzgarın uğultusu, salınan yaprakların hışırtısı yok... Kedi sesi, sokak serserilerinin

Küfürlü naraları, kapı gıcırtısı, bebek ağlaması yok... Hatta hemen her gece duymaya alıştığım yan dairedeki karı kocanın, sonunda vazoların kırıldığı, kadının hıçkırıklarıyla tükenen kavgası da yok... Bu gece sabaha zor erecek...

Vazgeçiyorum inatla kaçan uykumu beklemekten. Yatağımın yanındaki komidinin üstünde duran sigarama uzanıyorum. Yakıp bir nefes çekiyorum içime. Ve midemin de hava gibi yanmakta olduğunu hissediyorum. Saatlerdir hiçbir şey yememişken, içtiğim iki kadeh kırmızı şarapla, eve böylesi sarhoş dönmemin sebebi de bu olsa gerek. Gerçi yaşadığım gece, sade su içmiş olsam da, beni kendimden geçirmeye yeterdi... Düşündükçe en incesinden iğneler saplanıyor önce yüreğime sonra bütün bedenime. Midem daha çok bulanıyor sigaranın ikince nefesinde... Usulca parmak uçlarımda çıkıyorum odamdan. Mutfağa girip buzdolabını açıyorum. Yüzüme çarpan serinlik iyi geliyor. Ama yok, canım hiçbir şey istemiyor, aslında birkaç parça peynir yesem diye düşünürken, gözüm dolapta yarım kalmış rakı şişesine takılıyor. Şimdi balkona çıksam, bir de kavun kesip yanına gün ışıyıncaya kadar içsem, içsem, içsem... Ama ben ne rakı içmeyi severim ne de bedenim sabaha kadar kaldırır içmeyi. Dolabın kapağını kaparken gülüyorum halime. Çocukken, babamın kızacağını bile bile birayı bardağa köpüklü doldurup, sonra unutmuşum ayağına yattığım ve dudaklarımı biranın köpüğüne daldırdığım anlar geliyor aklıma. Keşke hep o zamanlarda kalabilseydim. Şimdi çoktan uyumuş rüyalara dalmış olurdum, anlam aramaya çalışmazdım böylesi bir geceye, ve midemde bu yangın yerine, annemin zorla da olsa içirdiği koca bir bardak sütün rahatlığı olurdu... Ama çıkar yolu yok bunun. İnsan dediğin büyüyecek, içinde bir çok "iyi ki..." gibi, belki daha fazla "keşke..." olacak. Şu an, ne oturup keşkelerimi saymaya, ne de onlar için, kendime göre dikilmiş uyduruk bahaneler üretmeye niyetim yok. Gece yeterince sıcak ve bunaltıcı zaten... Artık düşünmek istemiyorum. Beynimin durmadan, bir makine gibi işleyen tarafının bir solukluğuna da olsa durmasını istiyorum . Çarklar döndükçe gerildi, gerildikçe ısındı, ısındıkça kaynattı hücrelerimi. Mola istiyorum.

Nasıl geldim bu noktaya... Ben çoğul bir yaşamın içinde, kendimden öte, dünyaya ve insanlara dair yormak isterken düşlerimi, düşüncelerimi, kendi tekilliğime nasıl sıkışıp kalabildim böyle? Üniversite bitirme tezim için üzerinde çalıştığım bir roman geldi aklıma. Erhan Bener " TEKİLLEŞME". O tezi yeniden yazma şansım olsaydı- alın size bir keşke daha- bütün taşları tam anlamıyla yerine oturtarak açıklayabilirdim bir obua sanatçısı olan roman kahramanının içindeki kısır döngüyü. İnsan tekilleşirken çoğulluktan günden güne uzaklaşmaya başlıyorsa, şimdi benim yaptığım gibi, gecenin kör karanlığında, zaten ateş sıcağı olan geceyi iyice tutuşturur, evin içinde mışıl mışıl uykuda olanlara

imrenerek, dolaştırır böyle. Çünkü dengeyi yitirdiğin yer, kalabalıklardan kaçmaya başladığın ve bir başınalığının arkasına sığındığın yer oluyor. Daha kolay olduğundan değil, korktuğundan değil... Aslında daha zor olanı, önce kendi tekilliğinle ayakta kalmaya çalışmak. Ondan sonra istediğin kadar toplumsallaş! İnsan kendini bildikten sonra... Bir zamanlar sadece halkı adına yaşadığını savunan bir sürü insan yaşamakta şimdi çevremizde. Ama o geniş ufkunu, sadece kendi ömrünün sonunu mutlu ve huzurlu getirebilmek amacına indirgemiş, kendi dış kapısının ardında yaşananlara artık aldırmayan, görmeyen, duymayan, konuşmayan, yani "tek" olamadan "çok" olmuş insanlar...

Düşüncelerim -hem de sabaha karşı, hem de uykusuz ve açken- böyle işlemeye başladıysa, içtiğim şarap terk ediyor olmalı damarlarımı. Ama biliyorum ki sarhoşluğumun sebebi şarap değildi. Dün gece uzağımda kalmış gözlerdi. Şimdi yanımda olsa da başımı göğsüne yaslasam dediğimdi, varlığıyla yüreğimi deli divane ederken bir yandan da acıtan, incitendi. Ve bunun ancak bir düş olduğunu bilmek... Rüyanın içinde kalmak isterken, inatla kendimi uyanık tutmaya çalışmak... Kapasam da gözlerimi, karşımda oturmuş, arada bir o güzel gülümsemesiyle yüzünün aydınlandığını ve dostlarıyla yaşama dair derin bir sohbete dalmışken, o yaşamın içinde ama dışında olduğumu hissetmek... Gerek yok bu kadar uzun ve kuralsız ve eksiltili cümleye. Sözün özü aşktır aşk. Hiç kimse diyemez "Ben bu dünyada kendi tekilliğimle yaşamaktayım." diye. Çünkü, ne yaparsan yap, ne kadar kaçarsan kaç, inkar da etsen, yeter de desen AŞK ÇOĞUL KILIYOR İNSANI... Ah hele bir de yasaksa....

İşte gün ağarmaya başlıyor. Balkonumdan görünen yamaçlar, yangın sonrasını yaşar gibi dumanlı, ve gecenin sessizliği sabahın ilk ışıklarıyla birlikte kuşların sesine bırakıyor yerini. Sitenin bahçesinde, geceyi muhtemelen sıcaktan baygın geçirmiş, bir kedi gerinerek çıkıyor bir bankın altından, zamansız uyanmış bir bebeğin annesini isteyen sesi geliyor karşı binalardan ve sonunda hafif de olsa bir esinti dolanıyor ağaçların dallarına, yapraklara, doğaya ve saçlarıma. Saatlerdir ilk kez soluk almaya başladığımı hissediyorum. Suyun yüzüne çıkar gibi...Geceden sabaha eren gün gibi... Henüz tamamlanmamış bir şiire mısra ve bitmemiş bir besteye nota olacak yeni bir gün başlıyor. Bana düşen yaşamak. Aşkla ama aşksız, tekil ama çoğul, hüznüyle, coşkusuyla, gerçeği ve rüyasıyla...

Ama önce biraz uyumam gerek...

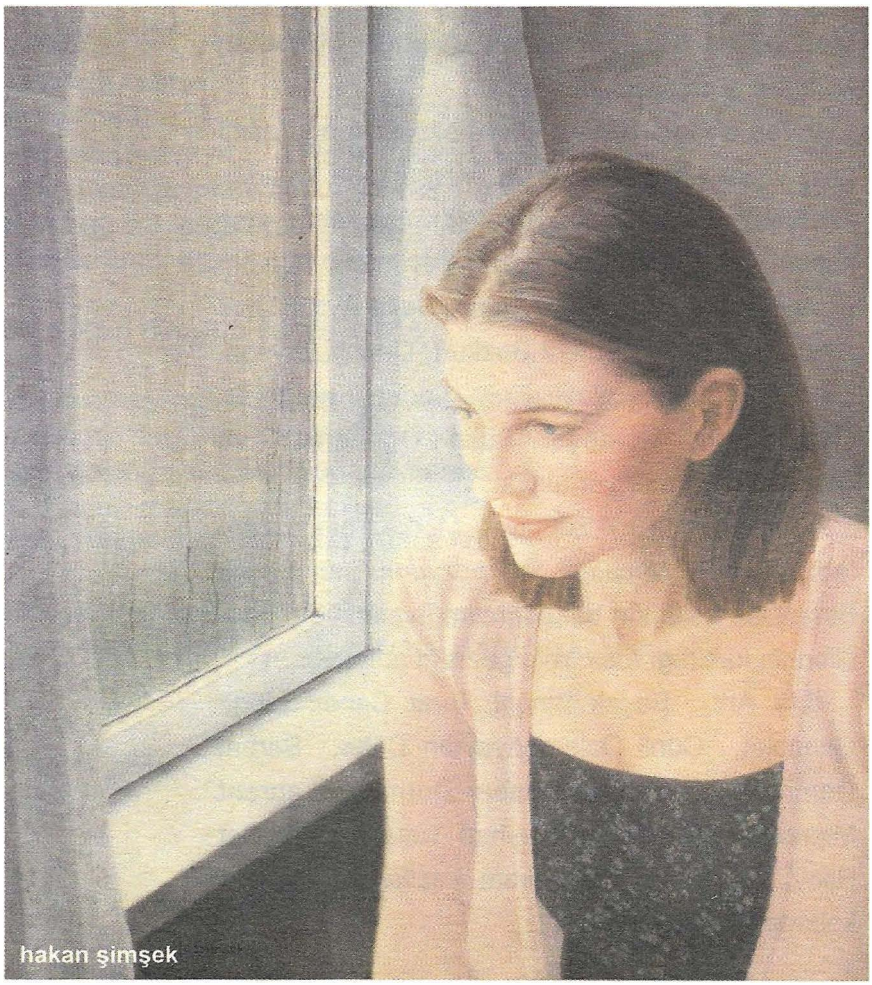
hakan şimşek

KANAT' ın 18. sayısı çıktı.

Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi'nin haber bülteni *Kanat*ın 17 ve 18. sayısı yayımlandı.

Yayın yönetmenliğini prof. **Talât Sait Halman**' ın sürdürdüğü bültenin sahipliğini üniversite adına A. Kürşat Aydoğan üstlenmiş.

Bu sayıdaki ilk yazı Mehmet Fatih Uslu'nun Türk Edebiyatı Merkezi'nin 21 Mart Dünya Şiir Günü kutlamalarıyla ilgili haber-yorumu.

Bu yazıyı Sevim Kebeli'nin "*Genç Eleştirmenler Sempozyumu 6'nın Ardından"* başlıklı haberi izliyor.

Daha sonra Ezgi Korkmaz, Türk Edebiyatı Merkezi'nin ev sahipliğini yaptığı Murathan Mungan söyleşisini aktarıyor.

Ümran Uygun, Bilkent Üniversitesi'nin ağırladığı ünlü yazar Mark Jacobs'un üniversitede katıldığı konferans hakkında bilgi veriyor. Bu konferansa katılan Türk, Amerikalı yazar, çevirmen, öğretim üyeleri arasında Erendiz Atasü, Nejla Aytür, Ünal Aytür, Nail Bezel, Bülent Bozkurt, Dennis Bryson, Emel Doğramacı, Nazlı Eray, Şadan Karadeniz, Oya Batum Menteşe, Süha Oğuzertem ve Stephanie Palmer yer alıyor.

Arzu Aygün, Türk Edebiyatı Merkezi'nin düzenlediği *Behçet Necatigil Sempozyumu'* nu, Başak Bingöl ise bölümün bazı öğretim üyeleri ve öğrencilerinin katıldığı *İpek Yolu* gezisini anlatıyor.

Sıla Arlı, Başak Bingöl, Fırat Caner, Müge Canpolat, Günil Özlem Ayaydın Cebe, Serhat Demirel, Tubâ Işınsu İsen Durmuş, Laurent Mignon, Engin Sezer, Reyhan Tutumlu, Arif Nat Riley, Ali Serdar da tanıtım yazılarıyla *Kanat*'a katkıda bulunuyor.

SEKİZ ŞAİR DOKUZ ŞİİR

Dergimiz için bu bölümü hazırlayan Türkân Yeşilyurt'a teşekkür ederiz.
Ada

uzak sular için tekrar

yaz bir çocuktur irkilir tenha sularda… büyüsün
yolculuk… uzak nehirler yoklarmış hayâlini; yaz
gölgeye eğilmiş, bir tortuyu çözerken, unutmuş…
kayalık, taş ve hüzün; sözcükler neden uğuldar?..

burada durgundur su, ötede akar sesi; dağların sesi,
uzaktan yılların sesi… yalnızlığın sesi… uyusun…

dünya orda bir hayâl; bir gezginin iz düştüğü kabarcık…
şimdi nerede o 'küçük kara balık', kimdi?..
su artık kımıltısız, taş uyur, o tuhaf sabrıyla işler yosun...
hangi suların sesiydi?..
nerde sonsuzluğun sesi? uzak sularda, çocuk düşlerindesin…

yağmur tanesi için tekrar

dalgın güz; su, safir, kehribar... havada dağılma kokusu…
ağır denizi dürten kuşlar, şen yağmur sonrası
irkilen tepelerin buğusu; göğsündeki vadinin kokusu...
tende sessiz kabaran deniz, ısınan düş, alabildiğine…

/an büyür, ten ışıldar, dünya o damla içinde /

kıyıda çocuklarla eğleşen deniz; boşluğa bakan boşluk
sevgili öğlen güneşi, saçlarında 'çiğ' yaprak kokusu
yüklü hava; işte dalgada köpüren yağmur tanesi,..
denizde ten kokusu, uzak ilkyazın kokusu,
kabaran toprak,.. buğular içinde kekre güneş kokusu,..

çakıldaki kırık dökük alfabe,.. gövdede o pervasız damla
mahzun güz; su, safir, kehribar… ah, havada dağılma kokusu!..

HÜSEYİN ATABAŞ

rüzgâr yontusu

Sen gittin rüzgârı kaldı bende boşluğun,
habire kıyılarımı yokluyor oyduğun dalga.
Deniz ve kum gibiyiz oysa seninle
öpüşüp öpüşüp örtüşemiyoruz,
esriyip gidiyoruz birbirimizde!..

'Kokumu unutma' demiştin, unutmadım;
ömrümü seslerle dolduran bağbozumuydun,
yüreğimi dalgalandıran umut tortusu!
Bunu anlatmanı isteyeceğim senden
yeniden kıyılarımda estiğinde,
yoksa ne çal kapımı ne gir içeri...

Gecenin ürperişiyle uyanıyorum,
gülüşünle doğuyor ay ve güneş seninse.
Nafile bir söz olur söylersem:
sen her zaman içimdeydin,
çıkıp gittiysen de günün birinde!..

Zaman kendine kapandı sen gidince,
kıyılarıma vuruyor sulara saldığın umut;
boşluğu okşuyorum seni özlediğimde.
Ömrüm, ayrılıklar durağına
taşralı kentler kavşağında.
Gönül Sokağı kalpsedi seni, gelsene.

S u n u

Yokluğunda bir rüzgâr edindim kendime.

UMUT ÇETİN

hem nasılım

kararlılıkla değilliyorum ellerimde kalanları durmadan
martıların gidişi ben besliyorum diye mi?
bir ucunda kendini öteleyenlerin varlığıyla kanamam
kirlenen yerlerimi vapur yolculuklarıyla yıkarken
her yerimi başta ve sonda düşlerimi de

köşe bucak kendimde ağlamaklı varlığım dilsiz
iş edinme artık yağmuru başkaları yağdırsın
hem nasılım durgun, kalabalık, duru
ıslak gözler kadar sevgilisi titreyen seslerin

hem nasılım narın tanesine hoşçakalıyken
gönülsüz açılarak kalabalığı bırakıp bungun gökyüzüne
dil değmesin başka dil almasın tadını
nasılsa çırılçıplak kalmışım oturma odalarında kendime baka baka
yalnızlığımla, yarım sevişmelere büsbütün kapanarak

herhangi bir hiçi kırıyorum seslendiğim yerlerde her sefer
lila bardaklarla inceliyor düşen ne varsa çocukluğumdan
ey dolduruşa gelen düşçülüğüm, yolculuğum, savurganlığım
bırak biraz da yılgınlıklar kirlensin

ORHAN GÖKSEL

dem

Zaman eskir,
Ten zamana uyar, sahibine değil
Akşamlarda "âh" gibi estiğin günler
Yanlış anlaşılmalara benzedin,
Ruh bedeni değil,
Nedeni izler.

Yaz değişir,
Birilerinde kalmıştır eskiden yüzler.
Ay yarıldı! Herkesler durgun,
Gölgeler şehrin mahremine
Bir ayıp gibi ilerler.
Kalınır altında
Utanç duyulan bir korkunun

Anılar boşalmış çay bardakları,
Dem unutulur. Neden?
Yüzüne uzun bakışlar düşlediğin
Babanın mavi kollarına iliştirilmiş
Rütbesin sen,
Olduğundan beri kıdemlidir
Algıların bu yüzden.

Anlam inkârda bulur kendini,
Kadınlar terk edilirken.

EMEL GÜZ

varlık ihtimali

Taşı yücelten sessizliğe özendim
Varlık bir ihtimaldi gençlik ağlayış
Karayı sakladı akşam turuncuyu sezdim
Her şeyi özledim öyle roldüm ki

Pişmanlık bitimsiz ceza dilsiz bıçak
Yalnız hücrelere açılan kapı
Neye yarar denizi maviyle barıştırmak
Kuşku başlangıçtadır ve haklı

Kışkırt masumiyet daha çok kışkırt
Turuncu inceldikçe kararıyor akşam
Aramak için geç yağmur böyle kolaysa
Dilini sivrilt acını aç

Bakış yorgun kendini görmekten
Soru sorma miskin hüzün hayatı şaşırt
Acım boş tabutum karşımda
Korkuyorum bu ateş düşkün özgürlüğüne

SELAMİ KARABULUT

-öç

terleyen avuçlarımla sımsıkı tuttuğum sessizlik
birazdan ay yükselir, orda uysal bir kedinin gözlerinde
kıvılcımlaşıp durur ölüm... bütün evcil arzular aslına döner
gecenin çarmıhında yaslı bir peygamberin adaletidir öç

örümceğin ağını gerdiği aralıktan bakıyorum göğe
bir anlamı olmalı bu ıssızlığın ne kadar ürksem de
kilitlenip kaldım boşluğa... tekin değil kuşkusuz
seçerdim karartıları, uzanabilsem ayaklarımın üstünde

sanki sonundayım henüz başlamadığım bir yolun
göz kapaklarımı zorlayan dünden kalma bir ağrı
gerçeğin ta kendisi... her sözcüğe gizlenmiş anlam
yazık verebilecek bir yanıtım bile yok kimseye

OSMAN OLMUŞ

mecalsiz balina

1) "plankton" avına çıkmış!
2) siz her tür balığı afiyetle yiyiniz:
omega!
3) kedi balığı, vahşi bir köpek balığı
türüdür!..

kendimi dolaştırıyorum: başıboş bir köpek gibi!
başımın boşalmasını bekliyorum: dolduğu yerden!
sağıyorum.yeniden: bu benim en sağlıksız hâlim!
kalmadı mecalim! meğer ne çok severmişim kendimi
-seni gidi arsız sinameki seni!
alengirlisin işte! üstelik münzevî! bir kalabalık yüzünde
boğuluyor: sen güldükçe! hepten tenha! üstelik mûtena!
semtlerde büyümedim ki! kasaba çocuğuyum ben: aşağı mahalleden*
hiç aşağıdan almadım! alaşağı olmadım! hadsiz ve hizasız kaldım!
-kalmasını bildim: bir başıma!
"baş"sız olmayı öğrendim: adı her ne ise: beceremedim: maalesef!
kendi hep içinde! beceriksiz bir anarşistim işte! anakronik ve fütursuz!
fetihler üzre! kendi fethini bile gerçekleştirememiş kör bir kâşifim!
burnumun direğini bile göremiyorum! direklerarası: ah! ne raslantı!
ne de rast gitmiş bir tesadüf: o koskoca balinaların kıyıya vurması!
- müthiş! şşştt!.. **

27.temayül 2005/kimseler duymasın

* -nüfus cüzdanımın mahalle kısmında hâlâ "aşağı" yazıyor alenen.
** -yine de siz planktonları uyandırmayın!..

EMRAH P

saklı zamanda gün kuruları

ellerimi sağaltan o suydu akşamın her haliyle
yalın bir göğün kara batmış kızıllığı kadar
sesimle çığıran tellalın iki hecede duyurduğu
güneşin bıraktığı alaca türkülerden çok sonra
kendime çizilen yolda kuşların unuttuğu
güllere saklı zaman içimde seni anlatmadalar

masalsız köylüler toprağın sus halinde fena
ejderin öldüğü çağda gecenin güç ağlaması
ya da şarklı göçler ömründe tesadüf anlaması
aslı kader faslı bahar dilin özrü bu dünyada
ölüm süs olunca devranı ateşle devşiren
göğsüme saklı gölden sana sonsuz yansıması

eğerçi kibir teşne gülden uzak ağrıdan hasta
yaslı yağmurdan isli kalandı yelesiz bulutlar
kovduğumuz mezarların yaşıyoruz taşrasında
gözlerimi siste kılan şehrin keder yağması
güneşin bıraktığı alaca türkülerden çok sonra
gönlüme saklı sûrdan seni ansız açmadalar

ş a b a n ö z t ü r k

kütleyokedimkabini ve bir aşk öyküsü

I.

300 yıl önce kimin aklına geldi bilmiyorum ama zamanı olan bir deha kütleyokediminin olasılığını matematiksel olarak kanıtladı.

Önceleri bir işe yaramadı ama gezegenin devasa atıklarının **Ay**'a taşınmasının masraflı olduğunu gören serüvene açık bir şirket bu konudaki deneysel projelere sahip çıkacağını açıkladı. Çok kişi bunu OSKAB'ın (Olasısaldırılarakarşıatak Birimi) finanse ettiğini söylese de projenin görkemi karşısında dost masalarında konuşulan bir komploteorisi olmaktan öteye gidemedi.

Çok para harcandığı doğru, ama 300 yıl sonra bu gün, evet bugün, başarılı sayısız öntestten sonra ana işlemi gerçekleştiriyoruz.

Herşey hazır, yerden 2000 metre yüksekligindeki devasa laboratuarda Çekirdekişlem odasındayız. Odada gergin bir telaş, heyecan egemen. Aslında biraz da ürperti var, en azından bende...

Çekirdekişlem odasındaki **Kütleyokedimkabini** nin yanındaki mavi gömlekli adam bu projenin beyni. Geçende, son hazırlık testinden sonra *"Artık tanrı olmaya hazırız ne var ki yaratan değil yokeden olarak..."* demişti, alkışlamıştık.

Adam heyecanlı bile görünmüyor, saf mantık anıtı sanki! Onun yanındaki kadın, evet evet, kırmızı gömleğinin yakalarını modaya uygun olarak ensesinden göğüs aralarına toplayan kadın; mavi gömlekli dehaya sırılsıklam aşık! Ama aşması gereken granitten mantığın farkındaymış gibi kalın gözlüklerinin ardında çok ciddi duruyor.

Ah, şu dosyayı masaya sertçe vuran beyaz gömlekli adam mı? Çekirdekişlem odasının teknik güvenlik sorumlusu... O da kırmızı gömlekli kadına aşık! Herkes biliyor ama bilmiyor gibi davranıyor işte; bu aşk adamda hastalık! Doğru dürüst konuşamazken bile aylardır gece gündüz kadının dikkatini çekmek için Mekanikuyumluparçacıkfiziği'ni çalıştığını herkes biliyor.

Beni sormayın, elindeki dedektörle elektron kaçaklarını saptayan basit bir personelim ben ki bu yaşıma kadar bir tanecik kaçak olsun yakalayamadım! Sistem o kadar iyi tasarlanmış ki bizim gibiler yakında işsiz kalabilir.

Neyse, tarihsel işlemin hazırlıkları bitiyor. O telaş içinde beyaz gömlekli adamın kadının yanına gittiğini görüyorum, dişlerini sıkmış konuşuyor, kadının gözleri kocaman açılmış. Tanrım, aşk ilanı işin bundan iyi zamanlama olamaz! Tabii reddediliş için de...

Hepimiz dikkat kesildik, çıt çıkmıyor odada, gözlerimiz mavi gömleklide.

Mavi gömlekli törensi bir edayla Kütleyokedimkabini' ne materyali koyuyor, sanırım deneyin ruhuna uygun olarak atık maddesi seçilmiş. Hoşçakal çöpler, merhaba temiz gezegen!

Gözüm yeniden beyaz gömlekliye takılıyor, cebinden bir alet çıkartıyor, dişlerini iyice sıkmış, gözleri kırmızılı kadında, bir parmağı aletin üzerindeki düğmede...

İşte, yokeden tanrı kılığındaki mavi gömlekli kabinin özel kapısını kapattı. Soluklar durmuş! İşlem başladı!..

O sessizlikte mekanik bir tık sesi, dönüp bakıyorum, beyaz gömlekli elindeki aletin düğmesine basmış. Sonra koştuğunu, şaşkınlıktan donakalmış kadının bedenine kopmamacasına sarıldığını hatırlıyorum. Bu dünyadan hatırladığım son mantıklı görüntü budur!

İşlem bitmeden beyaz gömleklinin sabotajıyla Kütleyokedimkabini'nin kapısı açılıyor, cehennem burada başlıyor! Sonrası...

Olanlar ne kadar sürdü bilmiyorum. Belki bir saniye ya da yıllarca, zamanı tarif edebileceğim bir şey kalsaydı bilirdim belki...

Önce kendi bedenimin ip gibi uzayıp kabine sürüklendiğini farkettim...

Aletler, duvarlar, bulutlar...

Okyanuslar, toprak, kentler, insanlar...

Meteorlar, ay, güneş, yıldızlar...

Hepsi kabine girdi! Kabin engellenemez bir vakum gibi bütün evreni içine çekiyordu! Kabine giren ne varsa bulutumsulara, ışığımsılara dönüşüyordu.

II.

Şimdi mi? Bedenimi göremiyorum ama kabindeyim. Evrenin bu kadar büyük oldugunu tahmin etmemiştim, hala kabine girmeye devam ediyor. Moleküllerine ayrılmadan önce garip yaratıklar görüyorum, uzak galasilerde yaşayan canlılar olabilir. Bir ara yanılmış olabilirim ama beyaz gömlekli adamla kırmızılı kadını gördügümü sandım; tek bedende birleşmişlerdi, sonra elektronlarına ayrıldılar.

Ölmüş olup olmadığımı merak ediyorum. Moleküllerine ayrılıp bir kabine sığmaya devam eden evren içinde bedenimi toplayabilir miyim acaba? Eger buradaki hayat sonsuz ise olasılık olarak şansım var sanırım.

Bu arada eğer yokolmadıysam ve bir başka tanrı beni bulursa onlara deneyin başarısız olduğunu açıklamalıyım. Neden diye sorarsa aşk yüzünden derim, umarım şaşırmaz.

Kabindeyim, içinde eridiğim laanet çorbadayım.

Arada, bir zamanlar ya bir canlı ya da bir galaksi olması olası ışıldayan taneciklere bakıp yıldızları seyrettiğimi düşünüyorum.

A-Klide-Nge kitabındandan...

leyla kapan

karakış bahar savaş

Geçen yıl bahar çok nazlanmıştı. Çağırmıştık, onca beklemiştik ama nafile, o, yüzündeki cilveli gülüşüyle nazlanmaya devam ediyordu. Ben ondan çiçek, böcek isterken o bana sis ile kaplanmış bir gök gönderiyordu, ben ondan güneş isterken o durmadan yağmur yağdırıyordu. Bu yıl da bahar yine nazlı nazlı salınacak mı diye merak ediyorum.

Ağır bir kıştan çıktık, çok ağır. Her gün her gece kar yağmış, her taraf beyaza boyanmıştı. Öyle ki büyüklüğü ile övünen otomobiller bile karın içine gömülmüştü. Tıpkı küçükleri gibi. Yani her şey herkes eşitti. Dağlar ise kar ile çoktan görüşmüş, saçlarını çoktandır beyaza boyamıştı. Dağa en çok yakışan renktir, bilirim beyaz. Bazen aksa da saçları sanki bir köşesinde, ucunda beyaz bir bukle kalmalı. Tıpkı temmuzun ortasında Sümbül'ün beyaz perçemi gibi. Bir ara o kadar çok kar yağmıştı ki, dağlar bile bu kalabalığı kaldıramamış, bu ağırlığı taşıyamayıp, şöyle bir silkinmişti ve aşağı yuvarlayıvermişti, başında toplana onca karı. Biraz eteklerine doğru akıtmaktı isteği. Ama o kadar çoktu ki elde etekte tutulacak gibi değildi. Yollara attı kendini kar, yol kapandı, dağın eteklerinden inerken, kaç yıllık ceviz ağaçları, bir ceviz tanesi gibi oradan oraya savruldu. Hangi avluya uğradıysa tüm hayvancıklar karın yüzünde küçük bir ben gibi durdular. Elektrik direklerini sanki koca bir el çekip çıkarmıştı yerin bağrından. Ve karanlıktı her yer. Öyle erken vedalaşıyordu ki güneş, upuzun akşamlar yaşamaya başlamıştık. Karanlık ve uzunca kış geceleri. Elektrik olmayınca, yalnız kar beyazlığı aydınlattı odamızı.Yani kar hükümdardı. Ne derse olacak, ne derse yapacaktık. Penceremin önünden bazen yuvarlanarak derenin içine dolardı. Derenin içi zaten serindi, bu davetsiz misafire ihtiyacı yoktu ki. Bazen de gelir derenin ortasında bekler, dere ne yapacağını bilmez kabarır dururdu, akmayınca canı sıkılır kendini oradan oraya vururdu.

Geceye kurt sesi düşmüştü bir keresinde. Derin derin uluyup dururdu, bazı geceler. Ne yapalım, ruhumuz üşümesin diye bir dengbejden türkü çığırmaya başlardık. Sazın her bir teline her bir halkın türküsünü asmaya başladık. Sustuk bazen, eskiyi istedik, çocukluğumuzu. Çocukluğumuzun dijital oyuncakları, atarileri yoktu elbet ama masalları vardı. Hani şu her köşesinde durup büyülendiğimiz, tüm hafifliğimizle içimize çektiğimiz masallarımız. Hani anlatırken dede veya nineniz tütün tabakasını serçe parmağıyla baş parmağının arasına ustalıkla yerleştirip sardıktan sonra cigarasını diliyle ıslatıp, kağıdını birbirine yapıştırıp bir fırt çektikten sonra anlatmaya devam ettiği masallarımız. Biz o masalarda oturup dinlenirdik, uslanırdık, ruhumuzu beslerken hayallerimizi büyütürdük. İşte böylesine bir masal tutturduk o karın hüküm sürdüğü uzun gecelerde...

Ve bir gün güneş uzunca bir süre asılı kaldı gökte. Karın yüzü nemlendi, ıslandı ve ağlamaya, eriyip bitmeye başladı. Kar nihayet eriyip gitmişti. Artık helizlerin başlarını çıkarma zamanı ama toprağın altında öyle çok üşümüşler ki bu kış, beni böyle bekletip dururlar işte. Haydi çiçekler açılın artık, haydi yusufçuk nerde kaldın, uç artık ...

Ve geldi bahar, yorgun argın ayağa kalktı. Saldı göğün yüzüne tüm kokularını, toprağın bağrından fırlattı yeşilin bin bir tonunu. Heliz kökünden yapılmış flütler öttü, kelebeklerin dansına...

Güzeldir bahar...Tüm umutlarımızı, halaylarımızı bahara saklamıştık, sabırla kışın yükünü taşımış baharı beklemiştik. Doğa sözünden dönmemiş, en doğal halini sürüyordu. Ama umutlarımızın boynu büküktü, bahardı ama gök griydi. Kurt uluması değil belki dağlardan gelen ama dağlar ağlıyordu. Gök kırgındı. Çünkü bir yerlerde yine toprağın bağrı dağlanıyordu. Bilmem hangi özelliklere sahip, en son teknolojiyle yapılmış füzeler uçuyordu göğün yüzünde. Yusufçuklara yer bile yoktu. Bir yerlerde SAVAŞ vardı. Ve masalcı, tütününden bir fırt çekmek için değil, yağan bombalardan dili tutulduğu için yarıda kesmişti masalı. Ve çocuklar ağızları açık, gülücük dağıtıyordu askerlere, tanklara, füzelere... Yakıp yıkan savaşın üzerinden bir çocuk, uçurtma uçuracaktı, baharın göğüne hani !

izzettin oktay

maskeli yaşamlar

Hak, hukuk kavramlarını kendine göre yorumlayanların polemiksel güzellemelerine aldırış edilmemesi kanaatindeyim.

Bozuk kişilikli yapımız, içinde yüzdüğümüz koskoca travmatik bir gölet haline getiriyor yaşam alanımızı.

Beni bu düşünceye sürükleyen baş etmenlerden bir tanesi, başlık olarak seçtiğim, *"maskeli yaşamlar"* dır.

Bazen bu kisvenin altına saklanmaya çalışan fakat hiçbir işi beceremedikleri gibi devekuşu misali başlarını omuzlarına kadar pisliğe gömen yaratıklar (Haklı amaçlar uğruna direnen herkese sonsuz saygımdan dolayı bu tür kişilere insan demeye dilim varmıyor) sanki dışarıda kalan kıçlarının insanlara itici geldiğini bilmiyorlar mı? Gerçi bunların çoğu, kendileriyle ilgili düşüncelerimizi söylediğimiz halde ya anlamıyorlar ya da işlerine gelmediği için anlamak istemiyorlar.

Bu durumu görmek için uzaklara gitmeye gerek yok. Evden çıkıp şehrin kalabalık bir caddesinde tur atın. Yanınızdan geçen insanların yüz hatlarındaki derin yorgunluğun temel nedeninin yaşadıkları buhranın dışa yansıyan biçimi olduğunu görebilirsiniz..

Yazımızın temel konusu bütün bu yaşanılmışlıkların ortasında kendi gerçeğini örtbas etmeye çalışarak simsiyah ve kirli perdeleri yüzlerine çekerek saklananlardır.

Bozuk kişilikli yapımız, içinde boğulduğumuz koskoca travmatik bir gölet haline getiriyor yaşam alanımızı.

Nerde kapkara gözlük takmış birilerini görsem aklıma hep kötü karakterler gelir. O simsiyah ve kirli cam parçacıklarının ardında saklanmak istenen gözlerin cani yapıya sahip kişilere ait olduğunu düşünürüm. Belki de bu tavrımı bildikleri için siyah gözlük takan şahıslarla konuşmaya başladığımda hemen gözlüklerini çıkarırlar. Bunu sezemeyen kişilerle muhabbetimiz çabuk kesilir.

Siyahı çok kullanıp beyaz rengin ışıltısını kapamaya çalışanlar şimdilik galip gibi görünseler de bir gün mutlaka beyazın üstünlük sağlayacağını ve insandan, insanlıktan yana olan değerlerin halk arasında en güzel yerde olduğunu görecekler.

Beyazın baskıcı - egemen sistemlere karşı bir direniş sembolü olduğunu bilmeyen kirli oyuncular, içinde sırt üstü kulaç attıkları simsiyah denizde bir gün boğulacaklarının farkında değiller. Çünkü bu kötü-karanlık ruhlu canavarlar, giderek öfkelenen denizin asiliği görmüyorlar, göremiyorlar. Maviden siyaha doğru renk değişimi gösteren bu hırçın denizde boğulmak an meselesidir. Sadece bunu görüp arınma çabası içinde olanlar sonuçtan karlı çıkacaklar. Kirli oyunların cazibesine kapılanların yeri ise karanlık denizlerin dibi olacaktır.

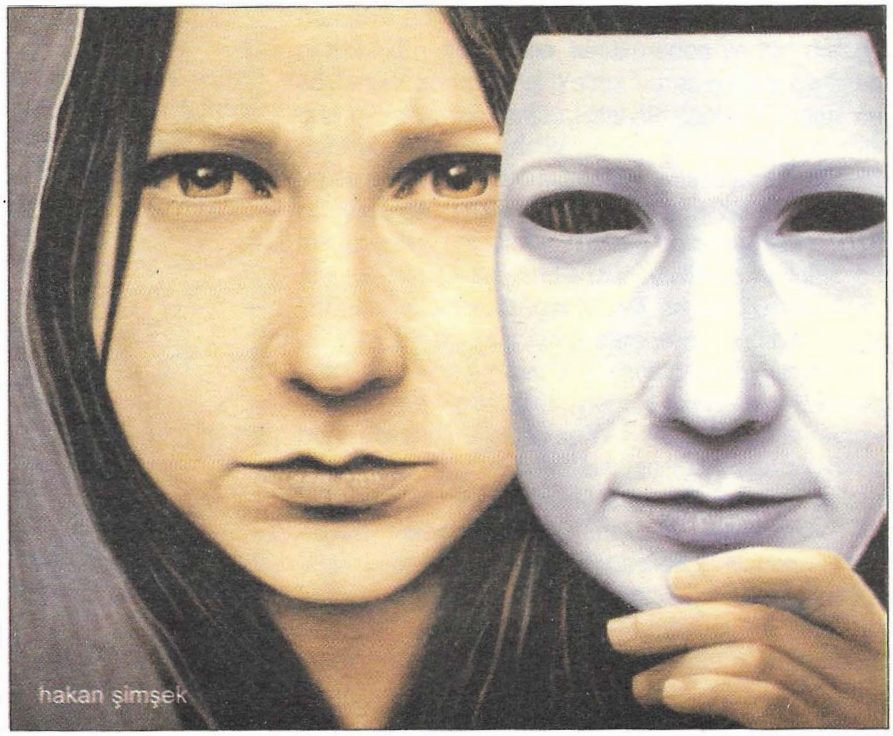

Dört yanı siyah bir odada kendimi hapsetmek istemiyorum. Gökteki sımsıcak güneşin içimi ısıtan yansımasını ruhumun derinliklerinde hissettiğimde dünyanın en mutlu insanı oluyorum.

e-mail:izzetoktay@mynet.com

bir köy olup,olayın geçtiği zaman da bundan birkaç yüz yıl öncesidir. İşte, yukarıda sözü edilen evrensel konuyu alıp işleyerek bir şiir başyapıtına döndüren kimse bir halk ozanıdır.

Eğer düzyazı biçimi ile yazılacak olsaydı,bütün anlatı şu biçimi alırdı.

Değirmenden geliyordum; beygirim yüklü idi.
Rast geldiğim bir kızı görenin aklı başından giderdi.
Kız on beş yaşında idi; saçları kırk beş tane örgülü idi.
İşte o kız bana 'Amca' dedi. Şimdi ben ne yapıp ne edeyim.[3]

2. DEĞERLENDİRMELER

2. 1. Geçen sayı için yapılan değerlendirmelerde Çağlar Aksu, Sevil Yazıcıoğlu'nun şiirlerinin yayımlanacağını söylemiştik. Ancak, baskı aşamasındaki kimi sorunlar nedeniyle şiirlerin bu sayıya kaldığını düşünüyoruz.

2. 2. Bu sayı için ADA tarafından bize iletilen dokuz metni incelemeye çalışacağız. Söz konusu dokuz çalışmadan yedisi için söyleyeceklerimiz birbirine benzer şeyler olacağından bütünsel bir değerlendirmeyi uygun gördük.

Sayın
Mervan Aksu
Işın Kurutluoğlu
Muhsin Candas
Murat Şahin
Ezgi Diren
Özkan Yıldırım ve
Yaşar Doğan

Değerlendirmelerimiz, bize iletilen tek metninizle sınırlıdır. Sanat anlayışınız, okurluk donanımınız hakkında bu metinler dışında herhangi bir bilgimiz olmadığını belirtmek isteriz.

Çalışmalarınız, şiirden çok şarkı sözü formatına yakın. Sözcüklerin yan yana getirilişinde, bir ÜST-DİL seçimiyle ilgili olarak metinlerin tümünde bilineni, alışılmış biçimlerle anlatma durumu var. Metinleriniz beslenme kaynağını popüler kültürden alıyor.

Bu değerlendirmede, yazdıklarınızı adlandırmak amacıyla, şiirle şarkı sözü arasındaki farklılıkları, benzerlikleri belirlemeye çalışacağız.

"Şiir" ile "şarkı sözünün" farklılıklarının ayrıştığı iki temel düzlem vardır, ilki, anlamsal düzlem; ikincisi, teknik düzlem.

Şiir, bütünüyle bir söz sanatıdır. Tek başınadır. Kendi için vardır. Son dizesiyle birlikte bitmiş ve tamamlanmıştır. Artık herhangi bir işlem görmez. Bütünüyle okurun algılama, duyumsama, paylaşma alanına terk edilmiştir. Oysa şarkı sözü, daha ilk harfi konduğunda sonradan besteleneceğini, ayrı bir işlem göreceğini bilir. Tek başına değildir. Algılanma ve duyumsanma sürecini notalarla birlikte paylaşacaktır. Bu yüzden de şiir kadar özgür ve özgün değildir.

"Şarkı sözünün yapısı teknik olarak kapalı devre bir yapıdır. Çok anlamlılığa, yan anlamlılığa, çoğul okumalara, örtük benzetmelere, uzak anıştırmalara, kabuğu kolay kırılmaz imgelere, göndermelere, kısacası ince söz sanatlarına ve yoğun, karmaşık bir anlamlar dünyası kurmaya gelmez. Bu bakımdan şiire göre olanakları daha kısıtlıdır. Diyeceklerini mümkün olduğunca, kestirmeden ve bir defada söylemek zorundadır. Yalnız bu elverişsiz görünen ortamın size bir başka olanak kapısı açtığını da görmeden geçmemelisiniz. Bu da inceliği, derinliği ya da sivri uçlu duyarlıkları bile yalınlaştırılmış bir dil dünyasında yakalamanın olanağıdır. Şiirdeki özgürlük, çeşitlilik sık sık bu olanağı sollamamıza neden olur, olabilir. Oysa şarkı sözündeki bu zorunluluk, bu konuda ustalaşmamıza olanak sağlar.. Gene burada ince bir ayrımla karşı karşıyayız: Yalınlık, çoğu kez basitlik ve sıradanlıkla karıştırılan bir şeydir. Bu yüzden kestirmede söyleme özelliğinin önünde duran başlıca tuzaklarsa her an basitliğe, sıradanlığa, kolaycılığa ve basmakalıpçılığa düş-mek, hazır imgelere, denenmiş formüllere başvurmak; klişelere boyun eğmek ve alışkanlıklara yenil-mektir. Bu tehlikeleri savuşturmanın başlıca yollarından biri, bunları daha işin başında kendililiğinden dıştalayacak bir "duyarlılık ve algı" dünyası kurmak, ve kestirmeden söylemeyi ince, derin bir yalınlığa dönüştürebilme zenaati edinmektir." [4]

Şarkı sözünün, şiire göre daha yalın, daha kolay kavranır, daha rahat izlenebilir olma özelliği vardır. Liseli gençlerin şiir defterleri bunun bir göstergesidir. Çünkü tek başına değil, müzikle birlikte vardır. Dinledikleri şarklılardan kendilerinde kalanları şarkı söyler gibi yeniden yazarlar. Dolayısıyla şarkı sözünün 'tema'sı çok geçmeden kendini ele verir, sözler de dinleyen tarafından bir defada anlaşılır.

3. Başkan,Özcan,a.g.y.,s.339.
4. Mungan, Murathan, 'Söz Vermiş Şarklılar', Murathan 95, Metis Yayınları, İstanbul 1995, s. 218-221.

Şarkı sözü, Tema'da belirsizlikten hoşlanmaz. Ayrıca şiirin bir öykü anlatması zorunluluğu yoktur, oysa şarkı sözü ister istemez bir öykü kurar.

Nasıl ki roman, birden fazla şeyi ayrıntılı anlatmada ve uzunluk kullanmada sinema ve tiyatroya göre daha şanslı bir türse; şiir de, benzer nedenlere şarkı sözüne göre daha şanslıdır. Aynı karşılaştırmayı bir de cümle yapıları bakımından yineleyebiliriz: Bir roman kişisinin cümlesiyle, bir oyun kişisinin cümlesini ele alırsak, ikisi de hayattan insanlar olmalarına karşın hemen her zaman farklıdır. Ayrıca roman kişisi, dilediği uzunlukta konuşabilir. Yadırgamayız. Oysa tiyatroda bu hemen bir kusur haline gelir. Şiir cümlesi de, şarkı sözü cümlesi de benzer bir biçimde farklıdır. Şarkı sözü cümlesi daha kesinlikli, daha spot cümledir. Amaçladığı anlamla arasındaki mesafe daha kısadır. Şiirde tahtından inmiş görünen dize egemenliğinin şarkı sözünde hâlâ sürüyor olması biraz da bu nedenledir.

Teknik düzlemdeki farklılıkları söz konusu edildiğinde, şarkı sözünün teknik kısıtlayıcılığı onun en belirleyici özelliğidir. Şiirin form çeşitliliğine karşın, şarkıda Müzik Karesi diye bir şey vardır. Her söz, belirli bir müzik karesi içinde üretilmek zorundadır.

Şiir, teknik olarak biçim denemelerine daha açıktır, her tür deneye el verir. Şiir yazarken dizeleri istediğiniz biçimde kırabilir, uzun ya da kısa dizeleri ses ve hece eşitliği gözetmeden ardı ardına sıralayabilirsiniz. Değişik anlam düzlemleriyle ilintili olarak dil ile dilediğiniz gibi oynayabilir, dizeler ya da sözcükler arasında açık ya da kapalı dolaşım ağları kurabilirsiniz. Aynı sözcükleri değişik kullanımlarla çokanlamlandırabilir, noktalama işaretlerinin yardımıyla yazdıklarınızı değişik okumalara açabilirsiniz. Oysa yazdığınız şarkı sözüyse daha bildik kalıplar içinde devinerek, daha bilmedik şeyler yapmanın, yapabilmenin görünmez sıkıntılarıyla karşı karşıya kalabilirsiniz. Yaşadığımız günlerde bu sıkıntının farkına varılamadığı için bütün şarkılar aynı sözcüklerle yazılıyormuş gibi bir duyguya kapılmaktayız. Bir şiir yarışmasına üç bin-beş bin metin gönderilmekte, ancak İlhan Berk'in kitapları hâlâ 1000 adet basılmaktadır. Mutfakta dahi şarkı söylemesi sakıncalı birçok bayanın kasetleri yüz binlerce satılırken, sözüyle yorumuyla nitelikli birçok sanatçının çalışması, kitlelerin dikkatini çekmemektedir.

"Bilindiği gibi şarkının iki temel malzemesi nota ve sözcüktür. Notalarla kurulan ilişki matematiksel ve sonsuzdur. Değişik müzik türleri, müzik ve ritim arayışları, bunlara değgin seçimler bu malzemenin kullanım alanında belirlenir. Yani seçilir. Sözcüklerle kurulan ilişkiyse Dil'in her tür kullanımıyla ilgilidir. Dil'in kullanımı derken yalnızca Türkçenin kullanımını değil; kurulan, yapılan, yeniden-üretilen Dil'in değişik anlam katmanlarını da vurguluyor, yani buna Dil'in taşıdığı dünya görüşü, biçimlenişindeki felsefe, ideolojik söylem gibi katmanları da dahil etmek gerekir.

Sözcükler müziği Dil düzeyinde anlamlandırır. Nota ile sözcük sadece sayısal düzeyde örtüşmez, aynı zamanda ikisinin havasının da birbirini bütünlemesi gerekir.

Her çeşidiyle Arabesk Müzik, sözel düzeyde kahırdan, ıstıraptan, acıdan ve gözyaşından hiç vaz geçemediği için, en şen-şatır parçalarda bile aynı Dil'i kullanıyor. Göbek havasına yakın darbuka soloları eşliğinde bile taşlara vurulan başlara; göklere yağdırılan ilençlere de rastlanabiliyor; "Hata bende, günah bende, suç bende," gibi özeleştirel bir suçluluk tavrını bile sevinç çığlıklarıyla dinleyebiliyorsunuz. Kimlik parçalanmasının, benliğin ikiye bölünmesinin bu keskinlikte somutlaştığı başka bir toplumsal örnek bilemiyorum. Ayrıca bu mantık burkulması örneğinin bir benzerini bir başka toplumda. bulabileceğimizi de pek sanmıyorum.

Şarkı sözünün hemen bütün dünyada elli-yüz sözcükle yazıldığı konusunda yaygın bir görüş vardır. Temelde tutucu bir yaklaşım olmakla birlikte, ne yazık ki, bütünüyle haksız sayılmaz. Verili bir şarkı sözü formu içinde, belirli bir anlam alanında üretilmenin teknik belirleyiciliğinde fazla sözcüğe gereksinilmez. Prozodi zorunluluğu, yani söz ile müziğin uyumu sorunu, bazı sözcükleri doğal bir elemeden geçirerek eşiğinin dışında bırakır. Türkçenin yaşadığı dil sarsıntısı bizdeki bu sorunu daha da büyütüyor. Eski ve yeni sözcüklerin varlığı, yeni sözcüklerin kendi başına bir tarihinin olmayışı, birçoğunun gündelik dilde bile yadırganıyor oluşu, üslup bütünlüğü sağlamayı güçleştirmektedir. Öte yandan kullanımdaki Türkçe, bir dili değil de, bir nesne dili olduğu için çağdaş yaşamın ve bireyleşmenin karmaşıklaştırdığı duyguları, ilişkileri, kısaca kentli insan duyarlıklarını karşılamakta yetersiz

4. Mungan, Murathan, 'Söz Vermiş Şarkılar', Murathan 95, Metis Yayınları, İstanbul 1995, s. 218-221.

kalmaktadır. Bir taksi şoförü, Nükhet Duru'ya sormuş: "Şarkı güzel de abla, *'Beni benimle bırak'* ne demek oluyor? diye. Yani üretilen duyarlığın yaygın yaşamda karşılığı yok. Örn "Seni sevdiğim için gidiyorum' gibi bir dize "Aşkından ölüyorum' kadar "anlaşılır" olamıyor yaygın kültür duyarlığında. Ya da yaygın duyarlık kültüründe. Bu insanlar için

'Ölmeye Yatmak', 'Aşka Kimse Yok' gibi adlar bu uzaklıkta bir şey söylemezler. Kaldı ki onlar, 'Bir ben vardır bende benden içeri'den geliyorlarsa da, tarihsel süreç içerisinde 'imge transferi' gerçekleşmediği, kopuşlara uğradığı için oradan da yakalayamıyorlar.[5]

'Yazdıklarınız, şiirden çok şarkı sözü formatına yakın' demiştik. Ancak, bu yakınlık da yedeğinde kimi sorunları taşımıyor değil... Nitelikli şarkı sözü yazmanın hiç de kolay olmadığını belirtmek gerekir. İyi bir şiir ya da şarkı sözü yazmak, bazen cevabı ömür süren bir soruyla karşılaşmaya benzer. Tek değer ölçüsünün kâra dönüşme hesabına kurgulandığı 2000'li yıllarda şiir yazmayı, yazabilmeyi, üstelik bunları bir edebiyat dergisine gönderebilmeyi düşünebiliyorsanız, yaşamınızda bunlara yer verebiliyorsanız en büyük başarınız budur. Çağdaş edebiyat-sanat kuramları, okumanın bir tür yeniden yaratmak olduğunu iddia eder. Son önerimiz, yüz okuyun, bir yazın.

Selçuk Erat: *'Arâf'taki Şiirler'* adlı çalışmanız şiirsel söylem açısından belirli bir düzeyin üzerinde. Murathan Mungan'ı, Kemal Varol'u, Orhan Aklaya'yı anımsatan imgeleriniz, usta bir şairle karşılaşabileceğimizi gösteriyor.

'o üzerime serpilen topraktan -nice yaşamlar büyüttüm o içimin yangınlarına kim dokunur- ayaz henüz vurmuşken avuçlarına ?' gibi dizelerin çoğalması şiirinizi daha da özgünleştirebilir.

Şemsettin Kaya: İyi bir şiir dili yakalayarak, deneysel edebiyat adına kurmuş olabileceğinizi düşündüğümüz metninizin birçok bölümünü anlayamadık. Sözgelimi, şu dizelerin anlamını çözemedik. "Mezopotamya'ya Misafir- Ve Siyaben u Xecênin aşkını- Feqiyê Teyranın- bir başına" Metnin açıklamasını dipnotlar biçiminde ADA' ya ulaştırabilirseniz, daha tutarlı bir değerlendirme yapabileceğimize inanıyoruz.

5 Mungan, Murathan, a.g.y.

kamil çağlar aksu

bir şey söyledin

bana bir şey söyledin

ellerim çiçek teri ılık
gözlerimde bir güneş feri

bana bir şey söyledin,

benim oldu her güzel şey
gözlerinde ışıl ışıldı sesin

bana bir şey söyledin

yeşerdi hoyrat bahçeler
kanımda gül kokusu..

bana bir şey söyledin

bir şey söyledin bana
sevmekle ilgili
bedenim tüy
ruhum uçarı
gece öyle ince, hafif

eğreti yıldızlar

bana bir şey söyledin,
sonrası lal kesilsen önemsizdi
desen desen mutluluktu günlerim
nakış nakış yüzümde
rengarenk sevinçlerim

gözlerinde ışıl ışıldı cehennem
benim oldu bütün ateşler
bedenim tüy, ruhum uçarı
gece öyle ince yine
tavanı çatladı
eğreti yıldızlar başıma döküldü

bana bir şey daha söylemiştin

ellerim soğuk havale teri
kanımda kan kokusu
gözlerim ceset feri

artık bana bir şey daha söylemiştin
ölmekle ilgiliydi

şairin ölüm anı

"Doğru olmayanı yapmak,
kötülüklerin en büyüğüdür" (Sokrates)

yazamadığı an şairin: ölüm anıdır.

yürürüm burdan ormana sarılır yürürüm
çürüyen fi damarım ak ata-lpa.

Bursa'nın inşasından önce kazındım
senelerce Uludağ'da yağan kardım.

dallarım kesilmeden: kuşlar
tün-erdi hüthüt öterdi. B.Habeş-i

yıldızlı akşamda sam-amca
yar-asaya dudak bükerdi: kam

terzi idi: sökükle gezerdi
geceleri akik di-li kesilirdi.

Asena'yı gören ulu ten-gri
zaferi bırakıp kaçmayı yeğ-lerdi

ey esrik(d)eşim: yeşil lahit
hüznüm dibe vurdu: veda et ebu-cehit

acılarım tüylü şeftali tadında:
-öldür de ye beni.

aslan aksoy

üç

herkesin hayatla arasındaki mesafeyi
aşka göre ayarladığı zamanlardı.

Her birimiz için içinde yürümeye değer yollar vardı. Peşinden gitmeye mecbur olduğumuz izlere giden İçinden geçilmesi gereken sokaklar vardı göz atılmamış. Girip çıkılmamış köşeleri vardı rast gele demeye mecbur, ışıksız. Vardı demeyi çok se-vi-yor-duk. İzlerin getirdikleri ve götürdükleri vardı. Kapıları, Kapıların içi vardı, içerde bekle-yenler vardı. Neyi mi? Önüne hangi kapı çıkaca-ğına aldırmadan, içerde olma isteğini gösterenleri olabilir, Başına geleceklere karşı ilgili olanları belki. Yalnız gelip, çoğalarak gitmek isteyenleri.

Bütün izlere, rağmen girdiği yollardan eli boş çıkanları da olabilir. Beni, Sizi, Meyhaneciyi, Matbacıyı karşılaşmalara tutku duyan cesur türleri.

Kendini gösteremeyenlerin istekle yarattığı sessizliklere meydan okuyan başka türleri.

İzlerden kapılara, kapılardan içerilere, derinlere karışmaya bahane arayanları olabilir.

Her birimiz için önünden geçilen kapı önleri, Balkon altları Çiçek renkleri vardı.

Yetmişlerin ortalarını biraz geçmiştik. Uzun saç modaydı. Bahçe içindeydi müstakiller.

Sabaha değin bekledikten sonra, sokağa, dünyaya, kendime ve başka her şeye açılacak tahta kapının dışında, önce güneşe gösterdim yüzümü. Yağmurları gelip geçici saydığımı anlattım, kışlardan sonra gelenlerden söz ettim. Korkusuzluğumun karşılığıydın sen dedim,

GÜ-NE-ŞE. Evimin önünü, Merdivenleri, Taze ekmekle kahvaltı isteğimi Bir elimle bir cebime koyduktan sonra, Öbür elimle, öbür cebimden çıkarttığım sigaramı yaktım. Korkularımı; umut etmeyi güçlendirsin diye yaktım. Elimi, dudaklarımı, parmak uçlarımı yaktım.

Kafamı kaldırıp baktığım yerde bir o bir de mavisinde göz koyduğum gökyüzü vardı.

Hep yaptığım şeyin güvenli yolunda gözlerimi gözlerinden ayırmadan yürümeye başladım.

Tam karşısına geleceğim yere kadar yürüyüp, gözlerine bakarak kimsenin kalbinin gizli köşelerinde olamayan bana aitlerden söz edecektim.

Bittiğini fark edemediğim yüksek kaldırımdan en sert yerine asfaltın tutunamadım. Her şeyin ellerimin ve ayaklarımın altından kayma acelesine şaşırdım. Kasabın önünde yükselen büyük, beton direğe kafamı çarpıp durdum. Ellerim Ayaklarım, Cebime koyduklarım, Utancım vardı şimdi. Kanayan kafam, Altından kalkamayacağım sersemlik duygusu, Sersemlik duygusuna karşı koyamayacak başka duygular, Kaşlarımın üzeri, Yanaklarım vardı. Yanaklarımla, kaşlarımın arası, ellerimi hissizleştiren asfalt vardı altımda. Ve balkondan bakan şeyin gözleri vardı. Gözlerini ele geçirmiş seyirci bakışları. Büyüdü içimde utangaç şeyler. Bir arabanın içinde götürdükleri hastanede, bir hemşire baktı, içini kaldıran avuç içlerime.

Diz kapaklarımı sardı gazlı beze. Başka herkesin gözlerinde, ortaya çıkan acımalı.

Nasıl oldu demelere cevap veriyordum. Bana ait olmayan bir izin üzerinden, bana açılacağını sandığım o kapıya doğru yürüme hatasını yapmıştım. Hatalı şerit değiştirmiştim sanırım. Sonra mı? Yürümeyi sürdürdüğüm yol, İçinde ya da dışında olma isteğimin şahidi kapılar ve bir daha neresi olduğuna bakmadığım gökyüzü köşesi. Daha sonra mı? Nerden bilirdim aynı izin üzerinde yürümeye devam ettiğimi. Yıllar sonra, güvenli hayatımın sürdüğü sokaklarda yine bir kasabın içinde arkamda durduğunu gördüm. Koluma girme isteğini gördüm sonra. Saçlarını, dudaklarını, dudaklarının arasını, gözlerini gördüm en çok.

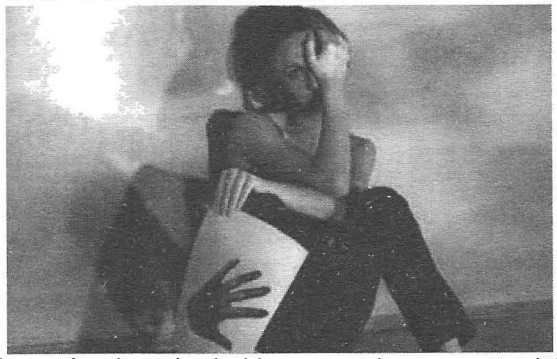

Dışarıda, kapıda bekleyen arabasına yürüdük. Kentin sokaklarında, bir arabanın içinde onu gördüm. Kalkıp gidemeyişimizi, kalıp birleşemeyişimizi Gördüğüm sıradaydı. En acıyan yerimin üzerini öptü. Arabanın dışında, bana yakın kaldırımda sarıldığım yerde, içinde hiç olamayacağım o kapının dışında ikinci kez kaldığımı gördüm. Herkesin yanma isteği çıktı sanırım, sigara paketlerinden. İzlerden eser kalmadı.

16/6/2005...22:51...evimde...yukarda merdivenin başında ilk oda, odada kaliniftanın hakim kıldığı ambiyans **NİKOSTAN BİR PARÇA...** biraz....kiraz....biraz erik...

Jean Charles de Menezes şahsında,
milyonları bulan sivil ölümler için.

m u h a r r e m a s l a n

Londrada brezilyalı kurban

Zehirli çalı talandayken dünyanın bahçesini
İncitilmiş duyguların kaynağından
Su gibi sıyrılıp
Duru akabilmek için yeniden yarına
Yaşamı sevmek gerek

Suni duvarların kasveti acı verirken insana
Nere yaralıysa kalp kendiliğinden oraya kayar
Dudakları duyumsayan öpücüğü asla öldüremez
Daha çok insanlaşır gülücükler insan yüzünde

Sevgi terkedemez insanı yanıbaşında özler

Savaşlar işgaller enkazlar açlık ölüm
Piyonlar atlar şahlar aynı sepette
Yaşam bir tahteravalli
Her an gül kokusu gün değil
Deli aşkın hırsında kalbi yitirmek
Bir metro istasyonunda kör bombalara kurban vermek
Dahası
Ateşböceği gibi uçuşurken düşlere
Trene bir adım kala
Işığınıza tetik düşürülüp
Beş demokratik-panik kurşunuyla zalimce
Yargısız infaz sayfalarına manşet olmak da var
Acıyor insanlık
Kuşlar konmuyor artık rüyalara
Ölümü koynunda saklıyor geceler
Sabah hangi masumun kapısını çalacağı belli değil
Hangi gülün dalını kıracağı belli değil
Acı çok acı
Bir kadının düşük yapması gibi
Kendi cennetinde cehenneme düşürülmek gibi
Yeniden uyanmaya geç olmasa gerek
Barışlara gebe bir dünya düşlemek için
Çocukların umutsuz kalmaması için
Aşkla direnmek gerek

24 Temmuz 2005, Londra

emre gümüşdoğan

SADE BİR YAZ

kolların girerdi aramıza

çapraz utangaç

güz güneşi dilim

sözcüklerim

kesik kesik çıkan

taşra dergisi

Sade bir yazdın

kelebek ömrüme

sığınırdık fotoğrafına şehrin

yokluğuna

ne şehir sığdı

ne şehre ben

iki meme arasında öptüğüm ben

kaldı

kolların çapraz

utangaç...

mervan aksu

BENSE

Kendimden ne zaman
Nefret etsem
Bana uzak
Sana yakın
Bir kent düşlerim
Usulca dokunduğum uçarı
Ezgide

Kendimden ne zaman
Uzak dursam
Sensizliğin uçarı diline
Hülyalarımı yüklerim
Süryani diliyle işlenen zamana

Kendimden ne zaman kaçsam
Yüreğimdeki fırtınaya
Sensizliği anlatıyorum
Seni anlatıyorum
Beni benden söken çocuğa

Yakın bildiğimiz tüm yollar
Tutuk bir lehçeyle göç ediyor
Silik bir durakta oturan
Alnı süslü çocuğumun kucağında

Bense
Göçerliğine konduğum
Kendinden aciz bir şehrin
Asmalı durağında bekliyorum

Bense
Göçerliğine konduğum bu
şehirde
Başı kesik bir heykelim
Beden dilinle
Savurduğum intiharlara gebe
şiirde

arâf'taki şiirler

2 / Nietzsche: çıldırmaya yedi gece…

VI
kaygılı bir haziran akşamı
azizenin anlattıkları:

- rengi kaçmıştı gecenin
ötesinde günü bulmaya olanak yok

şiirdeki kumru, tanrılığı bıraktı
çanlar…
yıkımın ilkini haykırıyorlar

her uğultu
insan bağrını yırtıyor

VII
daha hazin ne olabilirdi ?
ağzımda gevelediğim evreni
sözcük sözcük kustum

içimin yangınları…
içimin yangınlarına kim dokunur
ayaz henüz vurmuşken avuçlarına ?

VIII
aldı başını şiir, ürkek kaldı
kapılar kapandı
omuzlarımdan saçak saçak
gövermeyen toprağıma
henüz gök birkaç satır değdi:

IX
düşler…
şeytanların ve cinlerin çocukları…
Gomore gibi hayvanlaşmış olmalıydılar!
iyiden iyiye korku…
kaygı veriyordu…
"bunu yapmış olamam!
O'nu öldürmüş olamam!"

us terk etmek üzere…
"yalvarırım,
kuşların göğümde uçmalarına izin ver!"
kurtarıcıyı yolla!"
…

(üç güneşli, üç günden sonra
ıssızlığa gömülü sedir sandıktan
adıma yazılı bir tomar çıkardım:
'hanlığımda elgin(im)…
'çam gebe kalmış, can varınca
'bu çocuklardan hiçbiri benim değil!')
…

ve susku,
maddeyi içine alarak büyüdü:

"ölmek üzere!…"

3 / dingi: tanrılara doğru ilk yol…

X
seslenip içime
gizini çağırdım şiirin

- söndürün kentin ışıklarını, hey
nerede olduğumu bilmek istiyorum

iki atlı yanıma
ongun bir tını bırakıp gitti
sesime ördüm tınıyı
yitti…
ey sesim…
tüne mi öykündün?

XI
ayası kurudu ellerimin
oysa ektiğim tohumları bekler
her yağmurda güneşi çizerdim

ey güneş
Van Gogh'a güldüğün kadar
bana da gülebilirdin

güz günü gözüme kaçan sen
şimdi bambaşka…

kırlangıçlar çırpınmadan ölmez

1. denize uzanan kirpiğinde bir adam yüzer hint okyanusunu.
2. yol insanlarının kamyon kasalarında kalabalıklaştığı gecelerde,
   susulan acı son hızla ölüme doğru gidiyordur.
3. uykunun en derin zamanında uyandırılan bir insanın korkusuydu yüzyıl.
4. hayata soru soran adamların gökyüzünü insanlık için çaldığı zamanlarda sevdim mutluluğu.
5. ağlamayan insanlar topluluğunda berberlik yapan bir adamın salıncağıydı ustura.
6. adamın yanlızlığında kadın duvarlara sürtünerek geceyi kovalıyordu mutluluk için.
7. uçurumlar ve o yanıltıcı yüzler.beni kentin sahtekarlığına çekiyor.bitmiyor duvarların
   ağlayan yüzlere bıraktığı hüzün.ve bitmiyor kemirgen hastalıkların bağırtısı.
8. iyi günler.herkesi batmandaki la rosa lokantasında kelle paça yemeye davet ediyorum.
9. zamanla boğuşan adamların silahlarını oyuncak yaptığı zamanlardan geliyorum
   elimde karanfillerle.
10. rollerin birbirine karıştığı akşamlarda hayal albenisini gösterir bahçelerinden.
11. makası ikiye ayırıp bıçaklar yaptığımda bütün katillik rollerini oynadım evlerde.
12. ıslıklanan her hayatta susmanın bir bedeli vardır.
13. kaybolan sessizlikler vardır hiç kimsenin aramadığı.
14. sessizliğin serçelerinde bir adam yanlızlığını gökyüzüne satıyorsa
    orada uçurtma uçurmak yasaklanmıştır.
15. martıların sessizliğinde denizi örten bir yorgan edasıyla konuşuyorum geceyle.
16. kuşların geri gelmeyeceğini bile bile özgürlüğü sattı katillere.
17. zamanın duvarlara ağlayan çocuklarının yanlızlığıydı karmaşa.

bana o şiirin başlığını anlatın

Osman Serhat'a

Aklı tuza çelinmiş bir yudum su parçası,
Seni anlatmak kolay...
Taşın ağırlığına sevdası,
Seni de...

Uzak ateşin küçük kan dolaşımının
tâc ü ser yeli
pörsümüş yıldız atlasının
aralığında kayan dere
yampiri boz bir kırın, kötürüm
yılkılardan çalıntı bakışı
kafiyesini boşluğa bırakmış gözümün
yaşında sönen izmarit
hüznün sevince şaşkın duruşu
hüznün bocalar yürüyüşü -her günkü
terk edişi kanını ve yalnızlığını
kırsal ve kalpazan hikayenin
zor olan sizlersiniz,...gerisi kolay...

bana okyanus dibindeki
bana okyanus dibi sessizliğindeki
bana okyanusun kör kulağında, yalvaç dilindeki
bana okyanusun en acımasız şöhretli
kımıl kımıl canavarının
kendine haykır haykır haykırışını
ağzından ta içeri bas bas bağırışını
tırnaklarıyla tek tırnağını kanatışını anlatın
şeytanın uykusunu anlatın
nabızlı ve yer altındaki
yıldızlar tanrısının avucunda sakladığı
pusulada
yazılı
şifreyi
-doğduğu adresi-

Eski kanın -pıhtının- günahlarından
Başka
Kaybedecek
Halkası kalmamışken,
Diri kanın zincirinden gayrı günahı yoktur!

s u n a . . .

Düne Bugüne ve Yarına Dair

11 Şubat 2005

Sigara dumanı çıksın diye açtığım pencereden hızla içeri dalıveren rüzgâr sigara dumanını odanın gerilerine doğru itti. Soğuğun içeri girmesini kapalı duran pencere önlüyormuş, odanın içini buz kesti. Kapattım pencereyi. Sigara dumanı kokusunu odadaki eşyalara bırakıp dışarı çıkmanın bi yolunu bulacaktır

Önce soğuğu geldi şimdi kar. Kaç gündür yurt genelinde yoğun bi kar yağışından bahsediliyor ama kar Sinop'u es geçiyordu nedense.

Tanıdığım bir kişinin açacağı resim sergisinin açılışına katılmak ve OSE' yi ziyaret etmek amacıyla İstanbul'a gitmek üzere otobüs haberleri izler olmuştum. İstanbul'un karlar altında oluşu ve yolların kapanma ihtimali gözümü korkuttuğundan gitmekten vazgeçerek ayırtmış olduğum yerimi iptal ettirdim.

Bu sabah güzel denilebilecek güneşli bi havayla uyanmak iyice bozmuştu sinirlerimi. Bana garez yaparcasına parlıyordu güneş gökyüzünde. Denizin üzeri çoğunlukla sonbaharda oluşan ışık pırıltılarıyla doluyordu.

Bi an pişman olup acaba gitsem mi diye düşünsem de bu defa kısmet değilmiş deyip vazgeçtim. Yine de penceremden her baktığımda güneşi görüp sinirlenmekten kendimi alamadım.

Oysa soğuğu bir yana grimsi kış günlerini hiç sevmem ama şu an lapa lapa kar yağsa daha huzurlu hissedeceğim kendimi.

Hafif hafif kar attırıyor ve güneş bulutların ardına doğru çekiliyor yavaş yavaş.

Evren "*üzülme bak kar yağdırıyorum simdi*," dercesine sakin sakin yağıyor kar. Bulutların arasından bi yolunu bulup yeryüzüne süzülen bir parçacık güneş ışığı, denizin boynundaki gerdanlık gibi parlıyor ve o incecik parlaklığın üzerinde bi karabatak ilerliyor ağır ağır.

Daha çok yan taraftaki koyun içinde dolanıp duran karabataklar limanın içlerine doğru sokulmuşlar. Denizin üzerine serpiştirilmiş siyah noktacıklar gibi duruyorlar. Ayak hareketleriyle ilerlediklerinden olsa gerek, onlar duruyor da deniz kayıyor gibi.

Kasabadaki evin penceresinden de izlerdim onları. Aralık ayı gibi gelir, nisan ya da mayıs ayı gibi de giderler. Sanıyorum sıcağı sevmiyorlar.

Evren bana göre ayarlayacak değil ya ne yapacağını, kısa bi süre sonra yeniden güneş. Kar ve güneş sürekli yer değiştiriyor bugün. Bi güneş olup açıyor tanrı, ışınlarını cömertçe gönderiyor Sinop'a, bir kar olup yağıyor. Ben "*gitseydim" "iyi ki gitmemişim"* şeklinde bi duygu durum değişimi yaşıyorum. İstanbul'a gitmeyi kar yağışı yüzünden iptal ettiğimden güneş bende bir çeşit suçluluk duygusu oluşturuyor. Kar serpiştirmeye başlayınca, bulutların ardına çekilen güneşle birlikte bu duygu da çekip gidiyor. Bi çeşit huzur kaplıyor içimi.

Sıkıldım artık güneşle kar arasındaki bu kovalamacadan, tanrı ya da evrenin bu kararsızlığından. En iyisi perdeyi kapatmak ve dışarıda oluşan bu ani hava değişimlerinin içimde duygu durum değişimine dönüşmesini engellemek.

Kar ciddi ciddi yağıyor ve biraz hızlandı sanki. Kalenin surları üzerine tutunup bi şekilde büyüyen otların üzeri beyazlaşmaya başladı bile. Gece bu şekilde yağmaya devam ederse yarın bembeyaz bir Sinop'a uyanabiliriz

Kahve yapıp pencerenin önüne oturdum ve huzurlu bi şekilde karın yağışını izliyordum. Hava öylesi kapadı ki güneş ışığının zerresi bile ulaşmıyor Sinop'a.

Balığa giden bi kaç balıkçı teknesi ilerliyor denizin üzerinde. Görüş mesafesi o kadar az ki, limanı dönüp biraz ilerleyen tekne silikleşerek kayboluyor. Karabataklar bile soğuktan limanın içlerine doğru sokulmuşken, bu havada hırçın Karadeniz'in üzerinde ne yapıyor bu adamlar.

Akşam olduğundan kuşlar ortalıkta görünmüyor. Bi kaç gündür pencerenin ve balkonun kenarına yiyecek serpiştiriyorum onlar için. Nasıl fark ediyorlar bilmiyorum ama bi anda yiyip bitiriyorlar. Bazen pencereden biraz uzak durarak ve hiç kıpırdamadan izliyorum onları. En ufak bi hareketimi fark edip kaçıyorlar hemen. Serpiştirdiğim yeme ürkekçe yaklaşıyor; çabuk çabuk yemeye başlıyor, bir yandan da etrafı kontrol ediyorlar.

Bi canlının böyle bi havada yiyecek bi şeyler bulduğuna sevinerek karnını doyurduğu sırada, bi başka canlı tarafından avlanarak yiyeceğe dönüşmesi ne kadar acı. Hayvanlar da insanlar gibi bazen av bazen avcı. Yaşamlarını devam ettirmek için bi başka canlıyı tüketmek durumundalar.

Hava iyice karardı. Kar yerini güneşe bırakamaz artık.

i b r a h i m ş e n

ankara ağrısı

uzun yol mavim
cam bulutum
ulaşılmaz numaram
saçların beni yollara düşürüyor
yaşlanmaya ellerimden başlıyorum
bu şiirli yaprak benimle sararıyor
ne alsam aşk
ne satsam ayrılık oluyor
buralara geliyorum
jara güzelim desene
ne zaman akşam olur ankarada
ya da sabah olurmu

· içine kanayanlar
sokaklara dökülünce
yoksullaşıyorum
aklım çıkıyor
bende kalanlarla
yolcu olmak istiyorum
mermi gibi
duru yüzüne
tahammülsüz ve haşarı
sana jara
aralıksız yol almak istiyorum

temmuz ikibinbeş yüzüne dönüş zamanı

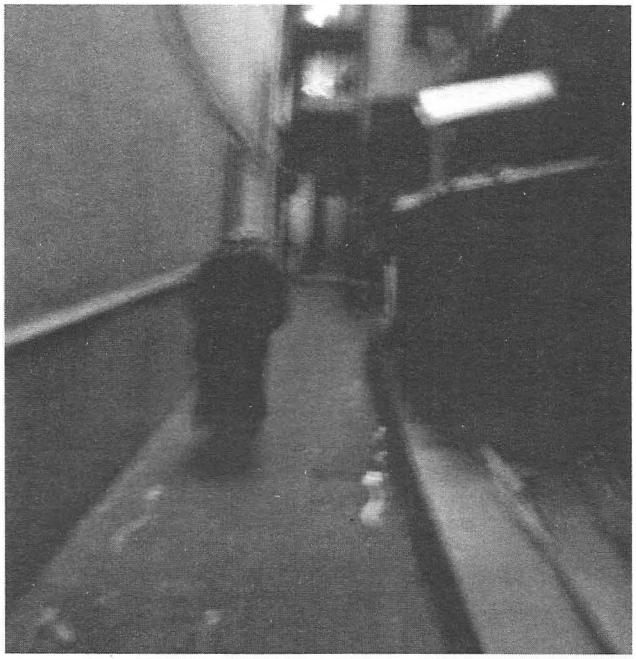

sevil yazıcıoğlu

*f*eminist

geçmişin yorgun savaşçısı bulaşık makinesine sattı kendini
dört duvar arasında kalan yalnızlığında
şimdi bir masa başında tırnaklar uzun
deterjan reklamına metin yazmakta
yorgun hapsedilmelerden, üç metrekarede koşmaktan
fasulyeden yaşamaktan ve karanlıkta evine dönmelerden korkmaktan
mahşerin bin atlısı sanki sokaklarda cirit atan

bir arpa boyu atılmışken daha adım
daha yeni savurmuşken sutyenlerimizi uçurumlardan
sen vazgeçince kavgadan
işte bak saklıyoruz yine memeuçlarımızı rüzgardan

bir sana-ki-iki bana

o arada orada durdum ki
kaçı vurdum kaçıyordum

...

I ... sana

biliyordum hep bu mevsimde
aşk bize göre değildi seninle

az ötemizi görememememizdi
yetişir miydik ki son sefere
böyle söyle

yetinir miydik uzandığımızla
uyuduğumuzda bir kaygı de
bir saygı düşür aklıma sırla
beni en sırça düş ölümlerle

de (aynı zamanda burada)

di (dem)

yok sıcacık öpememelerdi az
hiçbir kere biz edememelerdi
yaz

II ... bana

sana verdiğim sözleri yaz
kaç adımda geri alırım ah

kaç yağmur çok sağanak
yağanm kendine bedelim
ya
kaç kar kaç kor ateşinde
yananm

çok yağmur kaç sağanak

bütün gece fena bir halde
ağlanm sözlerim - ellerim
mi buz bütün bir gece ela
gözlerin aşka bela renkte

sus (pus)

başa sarmamalardı bu bakış
çok kere bizi saramamalardı
kış
....

o arada nerde durdum ki
seni vurdum seviyordum

düş dökümü

Sancılı geceye düşer
Susuşun...
Kırmızıya boyanır yüzüm / kan-ter içinde...

Aşk öncesizliğine yenilir
Ölü kelebekler alnımda
Sığıntı bir aşk, mülteciliğine ağlar / gitmesene...

Sensiz(liğe) düşüyorum yar,
Uçurum diplerinde, yarasa sessizliğinde üşüyorum / sarsana
Kör bir kadının kendini, aynada seyredişidir ki
düş dökümüm,
bu yüzden paslıdır sözcüklerim,
Giderken,
Siyahi gülüşünü unutmuşsun dudağımın kenarında / alsana...

Uzağındayım yar...
Kanatır zaman / diş izi bırakır
Suda yanan çığlığımı gördün mü? ...

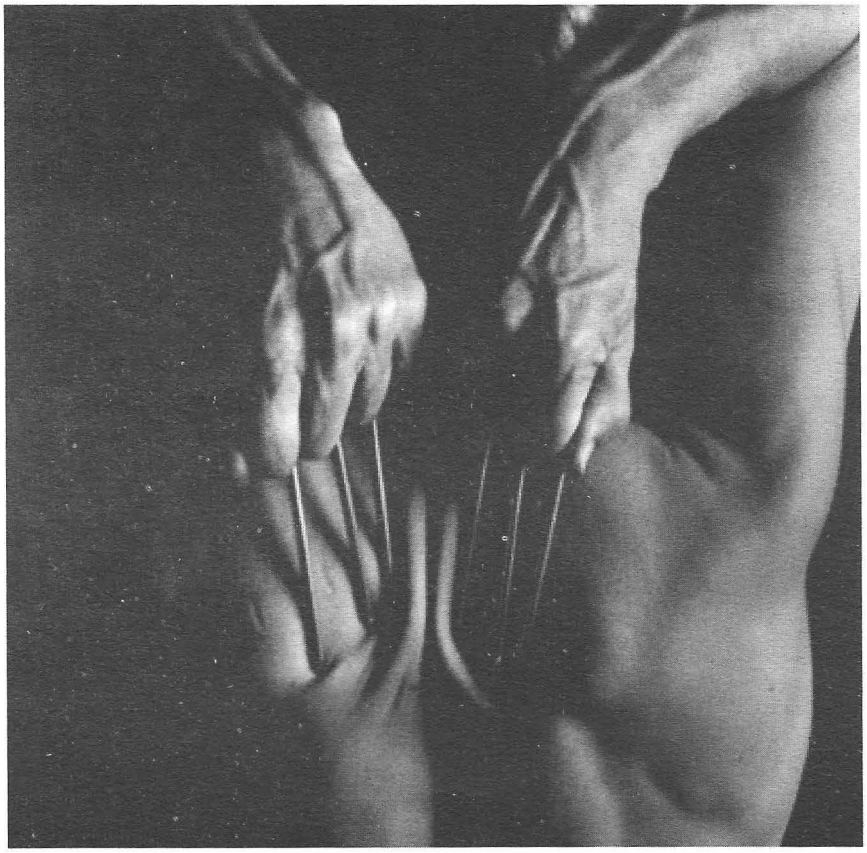

erkan ergöl

anı

Gittin,
kapı kollarında bırakarak
son sıcaklığını.
Bütün kolları değiştirdim,
başka eller soğutmasın
diye
yokluğunu.

Ne yalan söyleyeyim,
ben daha
hiçbir şey söylememiştim.
Hep senden bekledim,
beni sevdiğini söyleyeceğin,
o an'ı.
Şimdi senden geriye
yarım bir yürek,
tamamlanmamış bir söz kaldı,
anı.
Seni sevi...

yaşar doğan / lolan

M harfinden kanat yapalım birbirimize

yetmiş bin perdenin buğusunu sil
yetmiş yedi buçuk neslin gözlerinden
yetmişi de yediye böl yedi günüm
salıver kendini mevsimlerime ışıl ışıl
yediveren kızıl gülüm

gel
M harfinden kanat yapalım birbirimize
uçalım sonsuz mutluluğa azar azar
hiç kimse bu şarkıyı senin kadar
böyle güzel söylememişti
şimdiye kadar

bırak seyretsin yolculuğumuzu cinler periler
varsın iç çeksin bütün kara delikler
titrerken üstünden geçtiğimiz bütün mavi tüneller
patlasın havai fişekler gibi çiçek tarlası galaksiler

gel
W harfinden kanat yapalım birbirimize yar
gidelim büyük bütünlüğe aka aka
hiç kimse dans ederken ince beliyle bana
ne yakışmış ne de böyle güvenmemişti senin
kadar

bak şafak sökecek birazdan
bütün kirlerin üstüne vuracak ışık
bize bulaşmadan bu mundarlık
sonsuz yaşamın haritasını çıkar canından
biz hedefimize varalım şaşmadan

bırak sadece küllerimiz kalsın burada
devrimciliği unutmuş Ankalara
Y harfinden bir sapan ver ellerine
bırak oynasınlar kuşlarla
biz dönünceye kadar

18/08/05

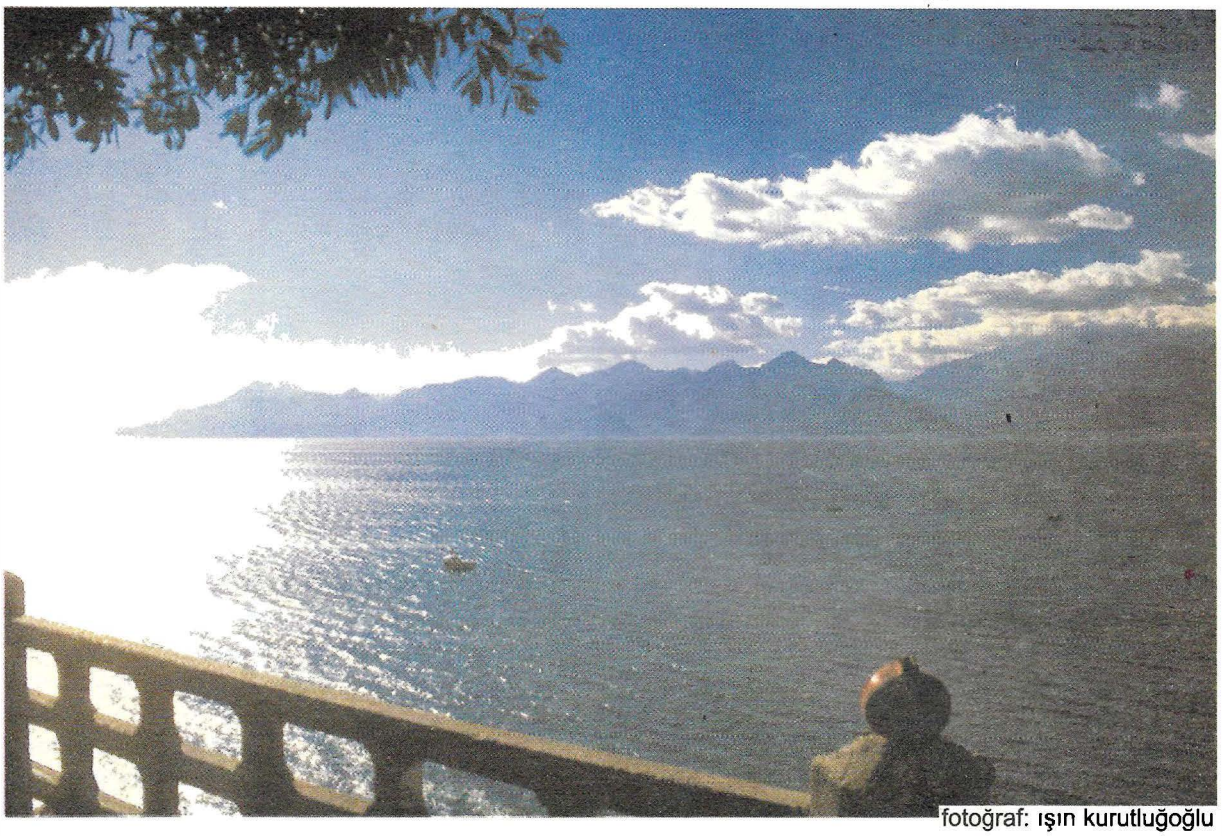

fotoğraf: ışın kurutluğoğlu

ışın kurutluoğlu

akdeniz

Akdeniz bulaştı üstüme
Çıkmıyor...
Başımda portakal çiçeği kokulu
Bir esriklik...
Turuncu renkli gündüzler yordukça
Mavilerle kucaklaşıyorum.
Yüreğim biraz olsun serinliyor,
Lacivert akşamlarında
Yasemin kokulu.
Bulaştı üstüme bir kere Akdeniz,
Çıkmıyor,
Tenimde tuzun gerginliği,
Gözlerimde kıpır kıpır maviler...

dolunay enver

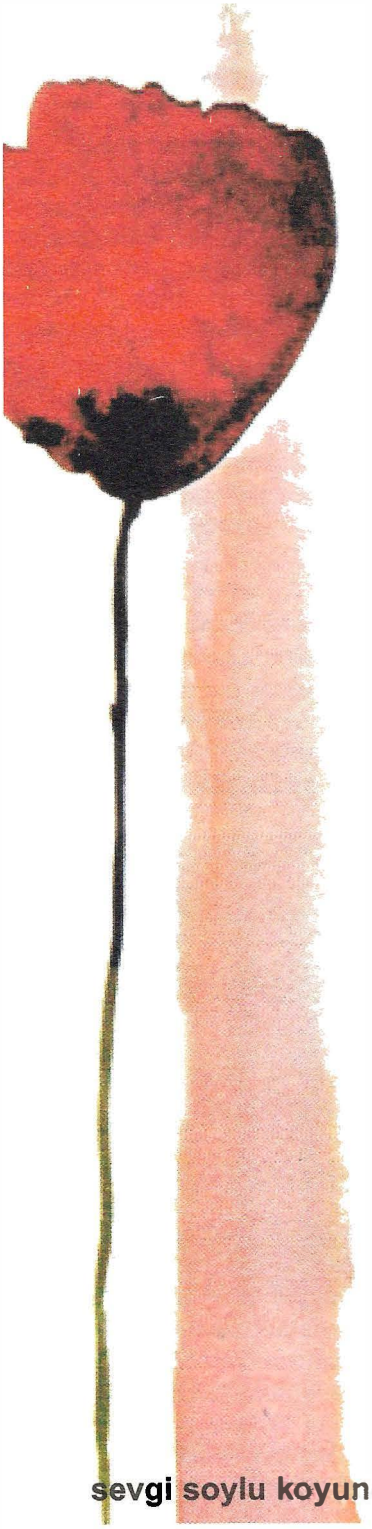

Ben sana
'Kuru fasulye yapıcam' demiştim
/Pazardan özene bezene seçtim en iyisinden, 'eşek öldüren/
aklımda tek bu kalmış
bir de
soğan kokan öpüşlerini katık edecektim de benim payıma
dememiştim bunu BEN sana

ben sana
ince belli bardaklarımın çay dansını demleyecektim
kara deliklerinde Karadeniz'in
ben sana minderlere düşürdüğüm türküleri
toplayacaktım ,"kırmızı gül demet demet" gibi/yim ben sana

ben sana gülücükler dokudum
/yüzdeyüz yüzümden/
oraların soğuğunda beni sarın
beni dola boynuna
üşüme
/sen bana
ben sana/
sakız gibi çarşaflar ütüledim
arasına fesleğen sürdüm şiirlerden
bir yastıkta kocayın yastıkları aldım komşudan
/ödünç/ kanaviçeleri olan

ben sana
gelincik şurubu içirecektim
yangın yerimde
/mızıka/
sesimi dinlerken sonra
köşebaşına uzanıp gözlerinin
provasız sevdalar giydirecektim
/ben sana/
sönecektim üveyikleri de alıp sol mememin altına
yeniden yanacaktım
ben sana
doğacaktım!

Sen bana bakma
Ateşim de, yaşım da merdiven koymuş kırk'a
Dut ağacı boyunca

Susamam
utanırım
evin havası bozuldu
üç gün var, kuru fasulye masamda

sevgi soylu koyuncu

PEŞİ YAĞMUR BELKİ!

neşet karaçaltı

Yüreğimin Hapsinden Gün Işığına

Yarın Samsun'dan ayrılacağım gün. Burada geçirdiğim günleri unutmam mümkün değil. Nice tatlı anıları yüreğime hapsedip gideceğim; birgün gün ışığına çıkarmak dileğiyle. O iyi insanlar, sevgi dostları beynimin bir köşesinde bana hep gülümseyerek bakacaklar.

Her şeyin bir sonu var. Buradaki şu kısa yaşamım da böylece tükenmiş oluyor. Gelecekte tekrar geldiğimde hangi arkadaşları bulurum, kim bilir.

Son duraklara doğru...

Daha hızlı.

Tahta bavuluma son hazırlıklarımı yaptım. Birkaç parça giysilerimi, kitaplarımı ve özellikle, yayınladığımız "*Filiz*" ve "*Adım*" dergilerini özenle yerleştirdim. Artık geldiğim yere dönebilirim.

Sevgili **Ruhi GÖKTEKİN**, **Turhan İlhan UZUNHASANOĞLU, Nermin SUAT, İlter Temel NUR, Erdoğan ALKAN** kardeşlerimle vedalaştım. Biliyordum ki bu gidişim bir daha bir araya gelemeyişimizin bir başlangıcıydı.

Samsun'u sokak sokak dolaştım, vedalaştım. Deniz kenarına gittim, mavi deniz bütün güzelliğiyle bana gülümsüyordu sanki. Küçük dalgalar göz kırpar gibi. Çakıl taşlarını yüzdürmek için denize attım. Taşlar suyun üstünde zıplaya zıplaya gittiler. Kumlara tüm sevdiklerimin adını yazdım. Az sonra gördüm ki hepsi silinmiş.

Gözyaşlarım denizin tuzlu suyuna karışıp gitti.

Kara tren hareket etti. Son kez el salladım. Dudaklarımdan acı dolu son veda kelimeleri dökülüyordu. Yolcu eden yoktu...

Tren siyah dumanlar ve haykırışlar içinde Samsun'u geride bırakıyordu.

Yüreğimde nice sancılar vardı. Çaresizliğin, yılgınlığın, bitkinliğin ve karamsarlığın buluşma zamanıydı.

Kompartıman penceresinden salladığım ıslak mendil uçup gitti elimden.

Samsun çok uzaklarda kaldı.

Samsundaki Hükümet Konağı'nın karşısındaki bir sokakta küçük matbaahane vardı. Kolla çalışan bir baskı makinesi, sinirli bir usta. Sağa sola yayılmış hurufatlar, mürekkepler, bir masa, birkaç sandalye ve bir de genç, güzel insan Ruhi GÖKTEKİN vardı. Şiir vurgunu bu genç arkadaşı bu şekilde tanıdım. Bir araya geldikçe konumuz özellikle şiir olurdu. Benim ortaokul döneminde yayınladığım "*FİLİZLENEN ARZULAR*" isimli bir şiir kitabım vardı. Çocuksu şiirler...

İlerleyen günlerde şair **Erdoğan ALKAN** ve **Turhan UZUNHASANOĞLU** ile dostluğumuz başladı. Günler böyle gelip gidiyordu.

Samsun daha güzeldi

O günlerde Samsun'da yayınlanan gazetelerin sahip ve yazarlarının çoğu birbirlerine karşı sanki savaş halindeydiler. İktidar partisinin yönetimi muhalefete ve basına karşı acımasız baskılar kurmuştu. Ulusal gazetelerin bazılarını okumak adeta suç işlemek gibiydi.

Günler sonra **İlter Temel NUR** ağabeyimiz, **Nermin SUAT** bacımız ve **Berkiyar BAYKAN** kardeşimizle de tanışmış, sık sık bir araya gelmeye başlamıştık. En büyüğümüz İlter ağabeyimiz ve Turhan' dı. İlter ağabeyimiz İstanbul gazetelerinin bazılarının muhabirliğini yapıyordu. Ayrıca Cumhuriyet Meydanında işlettiği bir lokantası vardı. "*Yediğimiz yemeklerin parasını bazen ödeyemezdik*"

Bazı akşamlar **Kurtuluş Lokantasına** gidilir ve orada çok tatlı bir ortam oluşurdu. Daha sonra sahile gider şiirler okurduk; gırgır, şamata havada uçuşurdu.

Günaydın gelecek, günaydın mutluluk, günaydın dostlar ve de Günaydın yayınlamaya karar verdiğimiz dergimiz.

Tohum toprağa düşmüş çimlenip filizlenmeye başlamıştı.

Hoş geldin **Hıncal KELEŞOĞLU**. Sen de bizlere katıldın. Delişmen, cıvıl cıvıl bu grup seni bağrına sevgiyle bastı.

Dergimizin adı "***FİLİZ***" olacaktı. Sahipliğini Hıncal üstlenecekti.

Her gün bir araya gelindi; projeler tartışıldı ve ilk sayının yazıları seçildi. Kapak resmini **Erkan** çizdi.

Ve bir gün derginin basılması için Hıncal'ı Ankara'ya uğurladık. Heyecanlı bir bekleyiş içindeyiz. Gözümüz, kulağımız Ankara'dan gelecek haberde. Günlerden bir gün Hıncal çıkageldi. "*Filiz*"in ilk sayısı **01 Mayıs 1957** tarihinde yayın hayatına girmişti. Uçuyorduk sevinçten. Her şey ne kadar güzeldi. Hepimizde yaratılan bir eserde emeğinin bulunmasının gururu vardı.

Elli yıl sonra seninle bir araya geldiğimizde "Filiz"in ilk sayısını incelerken; "*biz neymişiz be!..*" diye tebessüm etmeni not ettim sevgili Ruhiciğim.

Günler böylece geçiyordu. Ne varki yaşamak için verilen mücadeleler kolay değildi. Öyle an oluyordu ki kösteklerden kurtulmak çok zordu. Kaldığım otelin ücretini ödeyebilmek bile olanaksız hale gelmişti. Yıllardır bana arkadaşlık eden tahta bavuluma gözüm daha çok ilişir oldu. Yüreğimde burukluk vardı; nice kararsızlık içindeydim. Doğduğum yeri çok özlemiştim. Eğitimime yeniden başlayacaktım. Oysa Samsun güzeldi. Sahilinde dolaşmak, yağmurunda ıslanmak güzeldi...

Yarın Samsun'dan ayrılacağım. Sevgili dostlar beni unutmayın. Sizi bir daha görebilir miyim acaba? İlk dergimiz **ADIM** unutulup gitmişti. FİLİZ in geleceği ne olacaktı. FİLİZ iyi bir başlangıçtı. O ellili yılların imkansızlıkları ve zorlukları içinde çalışmalar devam edecekti. Bir başlangıç yapılmıştı. İnanıyorduk ki gelecek kuşaklar Samsun basın yaşamını incelediklerinde bu dergiye emek verenlere bir teşekkürü çok görmezler.

Amasya'ya dönüşümden sonra ancak beş sayı yayınlayabildiğim "*Gençliğin Sesi*" Amasya' nın ilk edebiyat dergisiydi. İyi bir tirajı vardı. 17 yaşımın heyecanı birçok ağır yükün altından kalkmama yetmiyordu. Derginin yasal sahipliğini kabul ettirdiğim insanı saygıyla anıyorum. Samsun' daki arkadaşlarım *Gençliğin Sesi* yayınlandığı sürece bana destek oldular. Elli yıl sonra da olsa onlara minnettarlığımı belirtmek isterim.

eski vilayet binası önü

Uzun uzun yıllar geçip gitti ömrümüzden. Büyüyüp çoluk çocuğa karıştık. Dede olduk, yaşlandık. Adımız "ihtiyara" çıktı. Geçmişte beynimizin bir yerinde sıkışıp kalan nice anılar, elli yıla yakın bir zaman sonra tekrar Samsun'a dönmekten olsa gerek, depreşmeye başladı.

2 Kasım 2004, saat 10^{30} telefon çaldı. İnce, kısık ve çok nazik bir ses uzun, çok uzun seneler sonra duyduğum tanıdık bir ses, "*Neşetciğim ben Ruhi GÖKTEKİN*." Bu cümle kulağımda milyonlarca kez yankılandı. Elli yılın ötesinden gelen bir ses... Ve o yıllar beynimde soluk soluk şekillenmeye başladı. Gençliğimiz, *FİLİZ* ve *ADIM* dergileri... Koşuşturmalar, sevinçler, üzüntüler, geride kalan elli yıl içerisinde bir daha hiçbir arkadaşımı görmemiştim. Zamanın acımasızlığı içerisinde unutulmuş, yok olup gitmiştim. Bu bitmişlik içinde benim "Tahta Bavulum" da yoktu artık. Elli yıl önce Samsun'dan ayrılırken dökülen gözyaşlarım şimdi elimdeki telefona dökülüyordu ve karşı uçta "RUHİ" vardı.

Zamanın sonuna bıraktığım uzun senelerin anıları günışığına çıkıyordu.

Sokağa fırladım. Ruhi beni bekliyordu.

Yüreğimde hapis kalanları günışığına çıkarttım. Aramızdan sonsuza dek ayrılanları ve yaşayan o güzel insanları özlemle anıyorum.

Elli yıl sonra ben geldim Ruhi'ciğim.

İlerleyen yaşlarımıza, ağaran saçlarımıza, yüreğimizdeki teklemelere boş verelim. Çok çok ötelerde kalan o güzel günlerdeki arkadaşlara elimizdeki "FİLİZ" dergisini sallayalım.

Kimler bırakıp gitmedi ki yaşamımızdan.

Kimleri unutmadık. Vefasızlık belki.

Mümkün olsa da "Aç bak yüreğimi" desem ne acılar ve de ne ve-fasızlıklar görecek-sin.

Elli yıl sonra bir araya gelmemizin anısına sonsuzluğa karışıp giden arkadaşlarımız için

Karadeniz' e bir buket çiçek bırakacağım.

Ve onları hiçbir zaman unutmayacağım.

"YÜREĞİMİN HAPSİNDEN GÜN IŞIĞINA" çıkarttığım işte bunlar sevgili Ruhi kardeşim, işte bunlar.

Samsun, 14 Nisan 2005

ruhi göktekin'den yeni bir kitaba doğru

a d a

1938 de Samsun'da doğdu, ilk ve ortaokulu burada bitirdi. Lise yıllarında yerel gazetelerde yazmaya başladı. Daha sonra gazeteciliği meslek edindi. Uzun yıllar Samsun, Ankara ve İstanbul'da gazetecilik, dergicilik ve yayıncılıkla uğraştı. 1974-1993 yılları arasında Ereğli Demir Çelik fabrikalarında çalıştı. Çalışma yaşamını bir belediyenin basın danışmanlığı göreviyle noktaladı.

İlkokul sonrasında başladığı şiir çalışmalarını birer formalık iki kitapçıkta topladı. 1960 yılında ilk şiir kitabım diyebileceği ***Deniz İkindileri***ni yayınladı. Aynı yıl TMTF tarafından açılan *"27 Mayıs Özgürlük Şiirleri"* yarışmasında 147 şiir arasında *"Mayıslarla Gelen"* adlı şiiri birincilik ödülü aldı.

Sevi ağırlıklı gençlik şiirlerinin bir arada olduğu ilk kitabından sonra ikinci kitabı ***"Amisos Fenerleri"*** yaklaşık on yıllık beklemenin ardından basıldı. Burada, özellikle kitabın ikinci bölümünün toplumsal içerikli dize ve şiirlerden oluştuğunu belirtmek gerekir.

Üçüncüsü, yani ***"Bir Ak Atlısı Özlemin"*** e değin beklemeyi yeğledi. Zamanı geldiğine inandığında 2000 yılı olmuştu. Eski ve yenilerden derlediği kitap, bir önceki gibi gene iki bölümden oluşuyor.

Başta genç yaşta yitirdiğimiz *prof. Gündüz Akıncı*'nın yanı sıra *Behçet Kemal Çağlar, Prof Talat Halman* ve değer yargısına inanılan pek çok yazın adamından olumlu eleştiriler aldı yazdıkları.

Şiir kitaplarından sonra gazete ve dergilerdeki köşe yazılarını, son şiir kitabını yayınlayan Boyut Dergisi ***Bakış*** adı altında topladı.

Son şiirlerini bir araya getirme çalışması tamamlanmak üzere. Sanıyoruz önümüzdeki aylarda büyük bir olasılıkla kentimizin saygın gazetesi Barış'ın yayınları arasında okura sunulacak.

Göktekin'in son şiirlerinden birkaç örnek:

SİVAS II

O güneşli bir gökyüzüdür
Sivas dedinizse günlerden
Halamın yüzü gibi dalgın ve sarı
Halamın yüzü gibi eskimeyen

O güneşli bir gökyüzüdür
Sivas dedinizse günlerden
Sonsuza havalanışı göçmen kuşun
Kanat çırpmadan içimden

Gök Medrese önünde paramparça oldu
Bir yakut kaydı ellerimden
Hep bu saatlerdir kahrolası saatler
Yalnızlığı kınından çeken

Kan kalesi cengi ışıl ışıl zülfikar
Ve bir gümüş çerçeve kalmış mesellerden
Tahta ağızlıkları kalemler kehribar tesbih
Tek tek kopan anılar küf kokulu defterden

Şimdi hepsini toplamışlar çerçevede
Kaldırıp durdukları yerden
Bir duvara asmışlar çerçeveyi
Duvarı mor bir buluta derken

Birden halamın çığlığıyla irkildim
Sayrılığın acısı içinden
Önce melek yüzlü halamla sarsıldı
Önce halamla derinden

Sonra o uğursuz temmuz günü
Özü karanlıktan sevisizlikten kinden
Sonra o uğursuz temmuz günü yandı yüreğim
yüreğim kaç yerinden

FOTOĞRAF

Pek önemlidir varsa saçlarımız
Şöyle fiyakalı taranmış
Tıraşlı pırıl pırıl yüzümüz
Ütüsü ceketimizin
Hele hele kravat
Kravat deyip geçmeyin

İnsanoğlu bir varmış bir yokmuş
Ne kalacak cismimizden geriye
Yakışıklı bir resimden gayrı
Bu yüzden düzgün olmalı her şey
Yerli yerine cuk oturmalı
Makinenin karşısına geçince insan
Hediye paketi gibi durmalı

BARBARLIK

Kocaman bir ateş yakmışlar
Kazan koymuşlar üstüne
Hele susmayan tamtamları
Dönüp durmaları çevresinde

Haklısın kardeşim haklısın
Barbarlık bu değilse nedir
İlkel Afrikalılar
Adam öyle mi yenir

Ozan, şiir geçmişi ve gençlik yıllarındaki sanatsal etkinliklerini şu şekilde özetledi:

"Gençlik yıllarımızda art arda sanat edebiyat dergileri yayınladık Samsun'da: Adım, Filiz, Yeni Dergi. Ancak maddi kaynak sıkıntısı uzun ömürlü olmalarına olanak vermedi.

Oğuz Koyutürk'ün sahipliğini yaptığı ve özveriyle yaşamasını sağladığı Çaltı, içlerinde zamana karşı direnen ve ülke genelinde ses getireni oldu. Toplumcu görüşü savunan dergi, edebiyat yazıları dışındaki yazılarla içerik olarak da diğerlerinden daha kapsamlıydı.

O günlerde beraber yola çıktığımız isimler arasında Erdoğan Alkan, Behzat Ay, İsmet Kemal Karadayı, Neş'et Karaçaltı, Fazıla Atabek, Turhan Uzunhasanoğlu, Nazım Sürmeli, Ali Nebioğlu, Nazif Demirel bulunmaktaydı. Daha sonra bu isimlere Yılmaz Elmas, Hasan Kıyafet ve Nazım Bayata katıldılar".

Nice kitaplara sevgili Ruhi Göktekin.

didem mazlum

serzeniş

sonbahar...

İlklerin bitiş mevsimi...

yapraklar kadar çıplak dallar kadar kırılgan

uzak yalnızlığım yanımda

gece yarısı

sırlar…

dalgalar...

kabartılar...

İzlerden arınma arzusu

yüzkarası... Çıplaklığım

işte o gün yalnızca bir anlık pragmatik...

Soğuk, çatlamış dudaklarımı yalıyorken -ki bu bir

alışkanlık

malikimiz, tözümüzde ilkel

kalem ve kelâmdan uzak

arzuların saplantısındaki kısa çizgilerdik…

beklenti bir gel-gitti...

aşk demlendi

Kendini buldu
yitik bir adam
yanıbaşındaki kadının gözlerinde
ve
kendini buldu
yitik bir kadın
yanıbaşındaki adamın yüreğinde

safkan atlarını sürdü adam
petrol yeşili bir gecede
ve
yavaş yavaş soyundu kadın
eksilerek pencerede

nar çiçeği iksirler / dökülürken geceye
ten tuzlandı
aşk demlendi
gecenin dölevinde
ve
zemheride buzu çözüldü aşkın...

hüznün sularında

uzun bir güzün kollarında uyandık
yüzümüz hüznün sularında
düşlerimde ölümlere doğuyorum
aynı çılgın sızı damarlarımda

kanayan
kızıl bir iz hüküm sürüyor
gözlerime ulaşıp
ölüyor dudağımdaki resim
bana kalan sesin özlem bulutu

demek hep kendimize doğru bu uzun
yolculuk

soğuk savaş

- Aslında hepimiz küçük birer diktatörüz,
bedenimiz elimizde kirli bir coğrafya. -

I.

Bir dağa yaslanırım,
bir yıldız bir göz çukuruna saldırır,
bir tarih, bir karakolun nemli bodrumunda paslanır,
zulme bilenir hükümranlık,
bir coğrafya masaüstü bir atlasta ateşlere atılır,
bir dağ sırtımla dostluk kurar,
aşk, sensiz bir yaşantının esrik karanlığıyla
çakıl bir yolda kolkola gezer.
Yeni bir iklim yaratırım,
bir iklimden yaratırım kendimi
kışlar soğuk ve yağışlı bir zamanda
sıcak bir savaşın izlerini yakarım
yazı sıcak yaratırım,
çorak bir iklimin gülüşüne değişirim kuraklığımı.

II.

Yel bende eser, sen uyuşursun,
sen uyuşuk bir rüzgarın karnında oturursun.

III.

Bir sokağa serperim öfkemi,
birkaç beyin güneşsiz kalır,
tezek kokusu havaya tüner
ve sıcaktır çarpışmalar,
sıcak bir çarpışma öncesinin kirli kararlarıdır
çarpışmada can alan.
Güneşsiz beyinler bu saatte,
bir savaşın mayınlı varlığını korumaya alırlar,
cesaret, tecavüze yeltenir
ve gülüşün bir işaret fişeğini
koynuna alarak görünür bana,
kine adanmış emanet ömrüm,
emin ellerini nasırların katı iklimine gömerek,
kaçar buralardan.
Ben göğsünden geçerim ölmeye giderken,
ben ellerinin kupkuru gölgesinde,
satılmış hayatları işkenceye satmadan saçınla
sevişirim.
işkenceyle sevişirim yokluğunda,
senin koynunda yepyeni bir dünya yaratırım.

IV.

Savaşlı bir dünyanın ıslak kundağında yaşlanır
bu çocuk ömrüm,
bir mavzerin çığlıkları kulaklarımı deler,
yüzüm asılır, kanım kaynar,
ve kaynamış kanın al yumağında,
kirli yanlarım pıhtılaşır,
şiddetim ıslak bir ite döner,
sisli bir akşamın sessiz estetiğinde
aç kurtlara yem olur.

V.

Şiddetsiz kalırım yani yalnız ve eksik,
eksik beni moraran ellerimle kapına bırakırım.

VI.

Acıya alışmayı öneriyor tecrübeler,
alışkanlıkların acıya dönük hünerlerinde
büyüdük oysa,
acının saldırgan köpeklerini
alışkanlığın bahar bahçelerinde sakladığını bilerek
büyüdük,
sürünüyoruz!

VII.

Herkes bir yerini ısırıyor hayatın,
herkes birbirini ısırıyor, rahat bırakın!...

VIII.

Sevmelerin kutsal tapınağında
iktidarı elden bırakıyorum,
sırtlayıp mavi ceketimi, karanlık bir gecede,
bir kere daha kimvurduya gidiyorum,
yeşil yosunlara terk edilir geçtiğim yerler
bir ceset,
"yangında önce kurtarılacak" lar arasında yerini
alır.

IX.

Gelmeliyim,
nesnesi olmayan bir gölgeye yerleşmeliyim.
Gitmeliyim,
nesnesi olmayan bir gölge gibi..
Karanlık uzak değil!...

sermin iren

KORKAK 1

Dışarıda bir ağustos yanıyor, içerde bir eylül tütüyordu. Gökkuşağını çuvalına doldurmuş sokak sokak satan, hiç bir şekilde enlemlerimde ve boylamlarımda yer almamış ama haritama dahil etmek istediğim bu adam tam karşımdaydı. Üstündeki mavi gömleğiyle henüz keşfedilmemiş bir okyanusu andırıyordu. Heybetli dağları, karanlık ormanlarıyla gidilmez ya da geri dönülmez kıtaları ve millerce derinliklerinde sonsuz hazine ler barındıran bir okyanustu... Ulaşmanın zor olduğunu düşündüğüm bu adamın aslında bir sevgi satıcısı olduğunu öğrenince boşuna ürktüğümü anladım. Yüreği tıpkı panayır yeri gibiydi. Orda tüm insanlara yer vardı, en cömert haliyle sevgi dağıtıyordu.

İki mevsim geçişindeydik.

Bana baktı, gülümsedi. O an mavi damarlı bir yaprak düştü gözlerime. Ellerimizde kırık kiraz dalları öylece kalakaldık. Elindeki çayı yudumlarken dalıp giden gözlerinde düşük doğumlar sancıyordu. Dudakları bir çift kanattı yorgun vuruşlarda. Usulca *'korkak'* dedi, tüm korkaklığıyla. Haklıydı, farkındaydı haftalardır suskunluğumun tek nedeninin çaresizliğimden geldiğini. Biliyordu yollarımın çıkmazını. Gülüşlerimin sahteliğini anlamıştı. Biz belki de ayın öbür yüzüydük. Oysa ormanlar yakacaktık, gemiler batıracaktık küçük birikintilerde. İki komşu şehrin hikayesi olacaktık. Zaman bu kadar dar ve biz bu kadar korkak olmasaydık.

O, gece bekçisi, erozyonların sebebi, renklerin efendisi, nasıl da güçlü, nasıl da adam gibi, üstelik omuzlarında yüklü fay kırıklarına rağmen. Onun belki de yaşamım boyu aldığım tüm yenilgilerimin tüm yaralanmalarımın üstüne bir okyanus serinliği getireceğini anlamıştım. Ama aramızda güneşin rengini soldurduğu kalın bir perde vardı. O perdeden dökülen tüm soluk desenlerdeydi okunmamış hikayemiz. Aramızda döşeli mayınlara, yollarımızda ki barikatlara rağmen kimseler görmedi yaktığımız ormanları, batırdığımız gemileri. Yazdığımız senaryoların başkahramanlarıydık. En cesur sahnelerde bulduk kendimizi. *Korkak* diyen bu adam senaryonun en can alıcı yerinde benden daha korkaktı. Sözde oyunlarımız kapı önlerinde başlayıp, karanlık kuytularda bitiyordu.

Hiç bilmedi, boğulmaktan nasıl kurtulduğumu, can çekişlerimi, batmamak için çırpınışlarımı. Kıyılara nasıl vardığımı hiç anlamadı. Biz ölgün bir vedayız artık. İki vahşi yaban atıyız ayrı vadilerde koşan. Mevsimine gecikmiş kadife çiçekleriyiz. Oyun bitti.

Adını öptüğüm, aklımı didikleyen adam, avuçlarımda ki en kısa hayat çizgisiydi. Öpüşler ne acı, dokunuşlar ne kadar yetimdi. Şölen bitti.

Sen! Yüzünü sahnede unutan adam. Vakit bu kadar dar, biz bu kadar korkak olmasaydık. Yürek vuruşlarımızı kilitlemeseydik tanrısal buyruklarda. Nedir bu içimizdeki çürümüş su tadı? Final değişmedi, senaryoya en uygun şekliyle bitecek, bir kırgın vedayla. Hadi git! Çuvalında ki son gökkuşağını da sat.

Söz sana bu ağustos deprem olmayacak. Söz sana.

ö z g e i l a y d a

büyük keşif

Ben artık bu keşfedilmemiş yetenek iltifatlarından sıkıldım. Herkes yıllardır hadi artık göster numaranı dercesine gözüme gözüme bakıyor. Bir insan evladı, diğerine böyle şeyler yapmamalı!
Bu resmen eziyet, işkence, duygu sömürüsü, birini bi yerlere itme isteği... Sor bakalım bi, adam itilmek istiyo mu?
Gerekli gereksiz aklıma gelen her şeyi kâğıda dökme huyum yüzünden iki kez evlendim, iki kez boşandım. Her yazıştığım adam beni bi şey zannetti. Ben de onları...
Bi yerlerde bir hata yapıyoruz ama nerde? Giriş gelişme sonuç gibi düşünsek (yaşasın edebiyat dersleri) giriş en heyecanlı, en sarıp sarmalayan en keyifli bölümü. Bence gelişmede bi anormallik var. Gelişemiyor veya tersine gelişiyor olaylar...
SONUÇ! Bu beş harfli sözcük hakimin masaya vurduğu tokmak gibi tınlıyor. Hiç güzel bi sözcük değil!
Radyoda dokuz sekizlik şarkı çalmakta. Bir-ki bir-ki bir-ki bir-ki üç... Hani şu en oynamam diyen entel dantelleri bile oynatacak cinsten. Ben mi? Ben asla... Ben çalmadan oynarım...
Yalan tabi ki! Külliye yalan! Bizim generasyon ağırdır. Öyle dans etmek, dans dersleri almak, göbek atmak gibi oryantal ya da batı menşeeli olaylara pas vermez. Yaşasın bağımsız, kol kola halk dansları... Halay çekerken esas olan birbirine dayanmak veya dayanışmaktır.
Nedir o öyle dans pistinde tek başına bireysel dolanımlar? Biz içimizde ukde isteklere kanıp da asla kendimizi rezil etmeyiz. Hadi kalktık yanlış bi figür yaptık. Nolcak sonra?
Biz hayatı doğruları anlamak ve anlatmak için yaşayan bir topluluk olarak, BOZULURUZ!
Kaldıramayız!
Koltuğun lekesine taktım. İki de bir gözüm oraya ilişiyor. Dün eskiciden aldım, iyi silememişim demek ki!
Bence yazma olayı bir tutukluğun, bir özrün bi başka biçimde tekamülüdür.
Çok iyi anlatıp da çok iyi yazana çok az rastladım. Adam kendisini çok iyi ifade edebilse Allah ona böyle bi karın ağrısı vermezdi.
Evet! Tabi ... Yazamayınca karnı ağrır insanın. Mide ve bağırsaklar özellikle çok ilgilidirler bu birlikte yaşadıkları adamın entelektüel üretimleriyle. Okuyacak bi şey bulamayınca yer bitirirler adamı.
Saat sabahın yedi buçuğu. Ben bi saat önce uyandım. Şu sabahın köründe uyanma olayıma çok bozuluyorum ama yapacak pek bişi yok! Bünyem yapıyor.
Çalışma hayatı artı çocuk beni öyle bi kurmuş ki, en şaşmaz denilen saatlerle çatır çatır yarışırım. Düzene muhalif birisi olarak bu kadar düzenli hayat delisi olmak ne yaman bi çelişki...
Ortalık darmadağın, çamaşırlar birikmiş, yataklar toplanmamış, bulaşıklar ortalıkta, kitaplar orda burda, telefonluğun üzeri bi tomar ne idüğü belirsiz kağıtlarla dolu, allahtan küllükler dolu, ev leş gibi sigara kokuyor demem gerekmeyecek; çünkü evde sigara içmeyi yasakladım. Siegara içmek isteyenler eksi on derecede olsa hava, çıkıp dışarıda zehirlenmek durumundalar. Bu yüzden misafir trafiğim de ciddi bi azalma fark ediyorum.
Şimdi tablo yukarıda çizdiğim gibiyse, benim asla bi şeye konsantre olmam mümkün değil!
Bu özelliğimi babamdan almadığım kesin!
Masasının altı, ona aldığım çöp sepetine rağmen, bi kitabın ilk baskısına yetecek denli buruşturulup atılmış kağıt, lüzumsuz dergi, eski gazetelerle doludur hep.
Ona sorsan, onların yeri orasıdır ve her bir gazetenin öyle fırlatılışının bir anlam ve önemi ayrıca da dokunulmazlığı vardır.
Bugün bana verdiği karpuz kesme dersini protesto ettiğim için küstü.
Öğretmen çocuğu olmanın nasıl bişey olduğu anlatılmaz, yaşanır!
Hayatın her anı bi sınavdır ve üç yanlış bi doğruyu hiç affetmez. GÖTÜRÜR!
Öyle aklından geçeni yüksek sesle söylemek, bağıra bağıra konuşmak, sesli sesli gülmek, aşırı neşeli olmak, hayatı pek de ciddiye almamak, bacak bacak üstüne atıp tekel ürünlerini kullanmak, teorik tartışmalara girmek, ben de bi şey bilebilirim demek, tek başına tak diye karar almak, aşığım ya da terk edildim diye ortalıklarda dolaşmak ÇOK tehlikelidir!
Onlara da hak veriyorum. Çocuklarından biri Fizikçi oldu, diğeri Müzikçi. Burdan buyrun!
Fizikçinin yaşamın realitesi ile hiç alakası olmadı. O Relativite ve Kara delikleriyle mutlu, üç kuruşa talim etmekte üniversitede...
Diğeri, yani ben, lüzumsuz işler, projeler üreten,daldan dala atlayan, yapıştığı dalların üçte ikisi elinde kalan, hayatın gerçeklerinden bihaber , romantik bi canlı....
Tanrım kalemime güç ver ki, bu kez de yapıştığım dal elimde kalmasın!

...

Bir başka yolculuk dalından düşmek yere

Yaşadığından uzun

Bir tatlı yolculuk dalından inmek yere

...

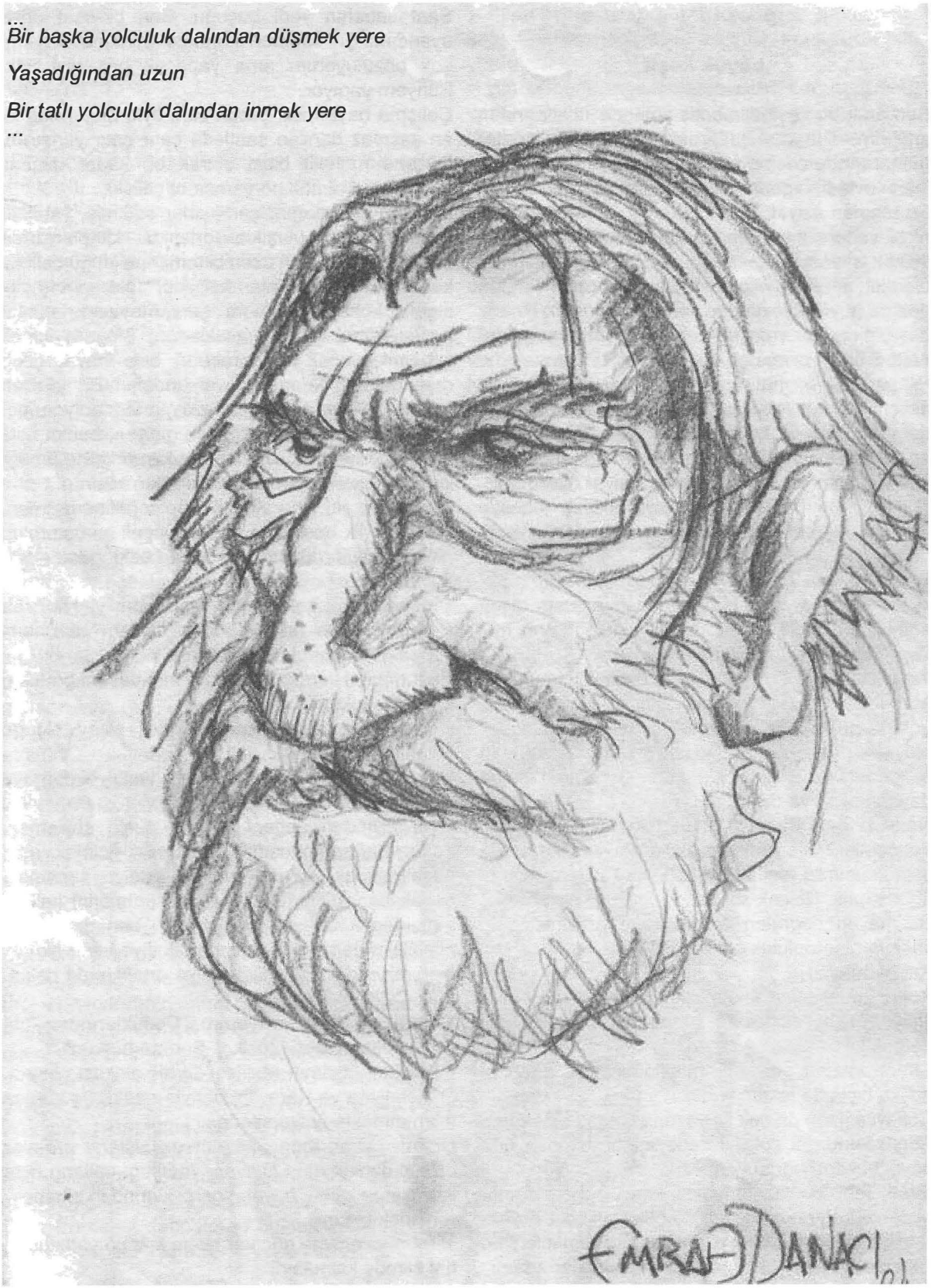

ayşenur yazıcı

Sardalya kutusu

Ne çok yakışırız senle biz...
nasıl bir kuduz aşısı düşer ellerimi tutunca ellerin
ne çok gözdür bakışların
ve ne denli huzurdur uyku senin dibinde..

gel dersin, gelirim...
ama kendim de bilirim
ki,
ben
üstünde 'taze sardalya' yazan
eski balıkların uyuduğu
etiketi kırk altı yıl öncesine tarihli
bir konserve kutusuyum...

sen,
ağlardan pul pul çıkan denize
içi cam cam parıldayan kuma
düşmelisin...

gel gör ki
dayanamam..
he derim..
derim de,
bilirim çook şarkı vardır yazılmış
içinde
'bir bahar akşamı'

ne sen gönlüme bir söz et,
ne de ben benimkine şarkılardan

susalım
taze baharlar kör olsun...

13.11.2004
Bağcılar 1920

yücel şenyer

"ağustos böceğinden yoksun
duvaklı gecelerin
katilidir karabulut.
gökyüzümdür artık sigara dumanı
ona çizerim isli yıldızları."

müjgan kırca

Bir Şiir, Bir Resim, Bir Müzik Gibidir Trenle Gezmek

Trenle gezmek şiir, resim, müzikle iç içe olmak, doğayla bütünleşmektir.

Sevgili öğrencilerimle "*Sarı senfoni*"yi sonbaharda, kremşantili dağlar ve heykel siluetli ağaçlar eşliğinde "*beyaz senfoniyi*" kışın, tadına doyulmaz "*yeşil senfoni*"yi ilkbaharda gerçekleştirdik. Yaz, "*çok renkli senfoni*" olacaktı. Anadolu güneşi altında tüm renkler cömertçe sergileniyordu. Raylı yollara koyulduk.

Bir günlük devr-i Amasya yaptık.

Her sabah 8.15 Amasya treni kalkıyor istasyondan. İşaret diliyle anlaşan görevlileri, koşuşturanları, vedalaşanları izlemek ayrı bir duygu.

Uzun bir düdük sesiyle yavaşça kımıldayan vagonların esnekliği bizi hayrete düşürüyor. Raylarla öpüşen tekerlek sesleri ritmik bir melodiyle hızlanırken müziğe şiirsel manzara ekleniyor. Gözlerimizin önünden ilk olarak meşelidüz sonra çukurbük istasyonları geçiyor

Zaman zaman görevlilerle sohbet ediyoruz; Çay ikram ediyorlar. Türkiye' de çok sağlam ve güzel vagonlar yapıldığını öğreniyoruz.

Samsun hattında da onlardan olması gerektiğini savunurken kıvrıla kıvrıla geçiyoruz Atatürk döneminde kazma kürekle azim ve inançla açılmış tünellerden.

İstasyon binalarının zarif, mütevazı ve estetik görünüşleri, sessiz sakin duruşları objektifimize takılıyor... Bazen Vivaldi ya da Mozart dinliyoruz bazen de güzel bir türkü tutturuyoruz, keyfine doyum olmuyor.

Amasya'ya gidene kadar yirmi yedi tünelden geçiyoruz. Trenin kayalıklardaki tünellere kıvrılarak girmesi bize oryantal bir figür gibi geliyor ve objektifimize takılıyor.

serdar uğurlu

serdar uğurlu

Karanlık ve serin tünellerin bazıları uzun, bazıları kısa ama sonunda "ışığı" göreceğimizi bilmek "umut" duygumuzu ve "yaşama sevincimizi" doruğa çıkarıyor.

Havza istasyonuna kadar hep rampa çıkarak dokuz yüz metre rakıma ulaştıktan sonra inişe geçiyoruz.

Trende rastladığımız ve izne ayrılmış görevli biri yıpranmış bir yazıyı bize uzatıyor. Okuyoruz. Avrupa'daki hızlı trenlerle ilgili... 1996'da Paris, 2002'de Moskova'daki hızlı trenleri hatırlıyorum; bizde de bir gün gerçekleşeceğine inanıyorum.

Trenimiz zaman zaman tarlaların, zaman zaman da sık orman ve kayalıkların arasında bir Flâmenko dansçısı ya da mısırlı dansöz edasıyla yol almayı sürdürüyor... Her kıvrılışını objektifimizde dondurmak istiyoruz.

Altın sarısı buğday tarlaları aralarına serpilmiş bayrak kırmızısı gelincikler, mor dikenler tek bacağıyla tarlanın ortasında bir balerin gibi duran turist leylekler, yeşilin her tonu, pamuk yığını bulutlar ve sonsuz özgürlüğe koşan mavilik ışıltılı ırmaklarla trenin içine giriyor, beynimize yüreğimize yerleşiyor ve bizi yaşama sevincinin kanatlı doruklarına çıkarıyor.

İşte çok renkli senfoni...

Güneşin altın ışıklarının ırmakların köpükleriyle bütünleşmesini görmek ömre bedel. Eski bir demir köprüden geçerken bizi selamlayan gelinciklere el sallıyoruz. Narin yaprakları trenin hızıyla oluşan rüzgâra nasıl dayanıyor şaşıyoruz. Gelinciklerin de trenleri sevdiğini gülümseyerek düşünüyorsunuz.

Son durağımız Amasya. Kayaları, yeşil ırmağı, kaya mezarları ve film dekoru gibi duran tipik Türk eski evleriyle bizleri kucaklıyor...

Eğer, bu günlerde kentin beton yığınları arasında sıkışıp kalmış ruhunuz kanat açıp özgür maviliklere uçsun istiyorsanız tren sizi bekliyor...

a t a l a y g i r g i n

insan ve eylemsizlik

Yaşayan bir insan için eylemsizlik yanılsamadır. Çünkü insan için eylemsizlik hali ölümdür. İnsan ve eylem birbirinden ayrılamayacak, insan ve eylemsizlik ise düşselliğin dışında yan yana gelemeyecek, getirilemeyecek kavramlardır.

Son zamanlarda daha sık duyduğum "eylemsizlik" sözünün başına bir de, geçtiğimiz günlerde hasbelkader katıldığım bir sohbette, "yaşasın" sözcüğünün eklenişine tanık olduğumda düşündüm ve sordum kendime: Yaşanan sorunlar, olaylar, v.b karşısında, "eylemsizlik"in bir tercih olarak telaffuz edilişi ve bunun "yaşasın"la taçlandırılışı, yalnızca bir yanılsama mıdır? Hele hele bunu telaffuz eden insanların, bir de üstüne üstlük 'birey olmak'tan, 'özne olmak'tan dem vuruşları, yanılsamanın ötesinde başka anlam arayışlarını ve sorgulamaları gerektirmez mi?

"Yaşasın eylemsizlik" nidası, aslında bunu telaffuz eden bireylerin kendi tercihlerini meşrulaştırma, aklileştirme gayretkeşliği içerisinde savruluşlarının bir ifadesi olmasın sakın? Ya da bilinçli bir biçimde, diğer insanları yönlendirme, biçimlendirme etkinliğinin bir ifadesi... Evet! Bunlar daha olası... Çünkü "birey olmak", "özne olmak" gibi sözleri, söylemlerinin bir parçası kılabilenler, bitkisel bir yaşama bürünmediği sürece, herhangi bir insanın bile eylemden ari olamayacağını bilir ya da bunu unutmamış olması gerekir. Bu durumda söz konusu olan ikinci soruda dışa vurulan seçenektir. Ve "eylemsizlik"ten kastedilen bir başka şeydir. Ki zaten böylesi yaklaşım ve anlayışlar da toplumsalın "out", bireyselin "in" kılındığı yerde ve zamanda arz-ı endam eyler.

Tıpkı günümüzde olduğu gibi...

Bireysel istek, özlem ve ihtiyaçların, toplumsal istek, özlem ve ihtiyaçların önüne geçtiği ve bunun karakteristik bir özelliğe dönüştüğü dönemlerden biri yaşanıyor günümüzde. Ve buna koşut olarak, değerlerde de bir değişimden çok erozyon... Birey olarak insanın parçalanışı da yanı başında bunun...

Düşünsel, duygusal, bedensel uyumu ve bütünselliği kuramayan ve bunu başaramadıkça yanılsamalara sürüklenen birey ise bu süreçte bir bilinç yarılmasının eşiğine doğru savruluyor. Gerçeklik ve haz ilkeleri arasında bocalıyor.

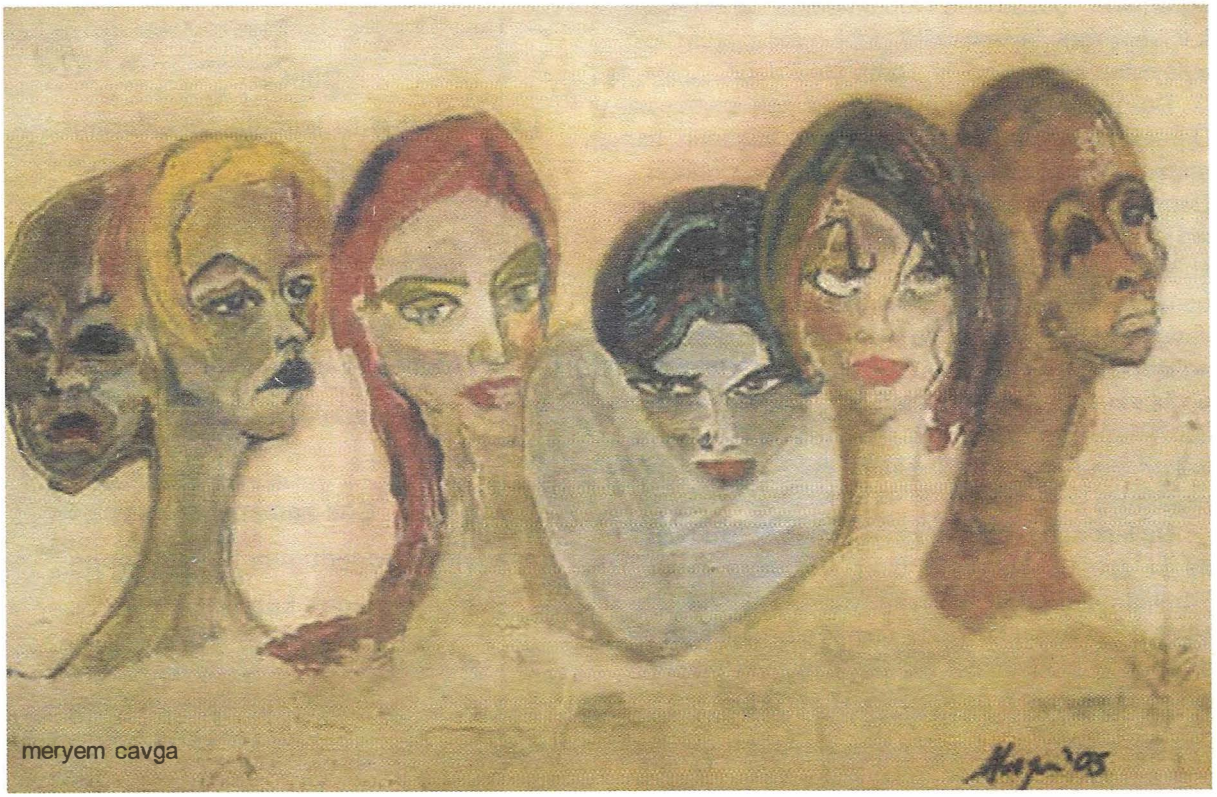
meryem cavga

Gerçekliğe rağmen, her geçen gün pompalanan, ama büyük çoğunluğun bir türlü gerçekleştiremediği bireysel istek ve özlemlerin peşinde koşarak hazza yeniliyor toplumun büyük bir çoğunluğu. Yenilgisi, istediği ama gerçekleştirip yaşayamadığı hazların ardı sıra, bir değersizlik yanılsaması olarak düşüyor bilincine bunların... Çünkü "tükettikçe değerlisin" anlayışının kuşatmasına düşülmüş bir kere... Sorunlarının toplumsallığını bile fark edemiyorlar. Elbette çözümün toplumsallığını da... Tıpkı kuyunun dibindeki kurbağanın, gökyüzünü, kuyunun ağzından ibaret olarak düşünüşü misali, her biri kendi yanılsamalarını gerçeklik addederek, toplumsal nitelikli sorunlarının çözümünü kendisinde sanarak yaşıyor.

Toplumun içinde, hazza ulaşma araçlarını edinebilen ve buna ilişkin yöntemleri kullanabilen azınlık ve bunun kapsamında yer alan bazı bireyler ise, yaşadıkları hazzın da etkisi ve yoğunluğu ile olsa gerek, sorunların ve asli çözüm yollarının toplumsallığının bilincine varsalar da, ya çıkarlarına denk düşmediğinden ya da parçalanmışlıklarını aşamadıklarından dolayı, bireyselden toplumsala yönelemiyorlar. Ve bu noktada, kendi seçimlerini "eylemsizlik"le meşrulaştırmaya, aklileştirmeye girişiyorlar. Ki artık, buradaki "eylemsizlik"ten kasıt, sorunların çözümünü toplumsalda aramaktan kaçıştır. Yani "eylemsizlik", toplumsal çözüm için eyleyişten kaçışın adıdır. Daha ötesi değil...

Bu durumda olan ne kadar da çok insan var. Demek ki boşuna değil, toplumsal yaşamın her alanında boy göstermesi değer erozyonunun... Demek ki boşuna değil, çözülene ve çürüyene teslim oluşu birilerinin... Belki de bunlardan dolayıdır ki, artık yalnızca dört ayaklı koyunlar değil, kendi bacaklarından asılanlar... Aynı zamanda insanları koyunlaştırılabilmiş ya da adına "birey" denilerek nesne kılınabilmiş toplumlar da asılmakta kendi ayaklarından... Ve o andan itibaren bağımsızlık istikametinden kurtlar sofrasında meze olma istikametine doğru yol alınır artık, Allahüekber nidalarıyla...

Ne fark eder ki, insan için eylemsizlik ölüm değil mi ki zaten... Ha birer birer, ha tabur tabur... Yanılsamalarından kurtulmayan bireylerin de, böylesi yanılsamaları gerçeklikmiş gibi algılayan ve diğerlerine algılatmaya çalışan bireylerin egemen olduğu toplumların da kaçınılmaz sonudur bu..

nazım mutlu

ARTIDEĞER

Çok zaman
aynası soğuk hayattır bana
yaşadıklarımdan kalan.

Belki
kör kuyulardan gün yüzüne
tırmana tırmana ayaklarımın
nasırından sızan kanın taşa çizdiği mor leke
benden artan.

Fakat
yeleli aslan heykellerinden yüzüme tüküren
çekiç sesleri
tuz eder yediğim her dilim ekmeği.

Çünkü
kaçıncı sabahtır kerbela çocuklarının
sütleri kan
mintanları köz evi.

Ve yusufukenan diyarında
tank paletlerine çiğneniyor her seher
enkazdaki cesedim.

Çok zaman
aynasında soğuduğum hayattır bana
acıdan kalan.

halil pazarlı

Aşk Diye Seni Bildim

Bedir'in tavlı peksimetleri
hınzır bir gülücüğü
kopardım yanağından
yarına çeyrek kala
gamzelerdeyim
off..

Canımda sevda yaraları
usumda köpek korkuları
sesine kurban olduğum
nesine lades tuttuk
ahh..

Şehirde yaşıyoruz
kesik taş, kalp kırıyoruz
pusuda yatıyor eşkiyalar
vayy..

Her kuşku kaçakçı telaş
bir oyukta uyuyor aşk
balaban dağlar bahar
reyhan kokuyor inadına
uyy..

İçrekten kızgın mıyım
susuz kıraçta kervan
döşüme hançer değdi
böyle sürüyor devran
leyy..

Bana masal anlatma
ninniyle avunuyorum
bozlağı tenha saydım
hayy..

Yağmur nazara geldi
tekdirle uslandı çukur
aleni kalp teşhiri
acıyı sildi tenden
eyy..

Ecel sorgusuz gelir
hakkı arayan kimdir
aşk diye seni bildim
oyy...

tuna başar

Burası Neresi?

Sessizliklerden büyük gürültülerin koptuğu bir yerde, kendi gürültümde sessizliği aramaya çalışıyorum.

Rahat bırakmıyorlar!

Nereye gitsem kendi gürültümü de yanımda götürüyorum; kurtulamıyorum!

Aydınlıkları karanlık yapmaya çalışanların yaşadığı bir yerde, kendi karanlığımdan aydınlığı elde etmeye çalışıyorum.İzin vermiyorlar!

Nereye gitsem, gittiğim yerlerin daha da karanlık olduğuna korkarak tanık oluyorum.

Bu karanlıklarda en aydınlık yerin, iç dünyam olduğunu fark ediyorum.

Büyük cesaretlerin korkaklık olarak görüldüğü bir yerde, kendi korkaklığımı cesaret olarak yansıtmaya çalışıyorum.

Engel oluyorlar!

Korkaklıklara tapmaya başlıyorlar.

İnançların inançsızlık sayıldığı bir yerde "Anlamaya çalışıyorum, inanmayı yitirmenin pahasına"*

Zorluyorlar!

İnançsızlara inanmayanı inançsız diye damgalıyorlar.

Burası öyle bir yer ki, gürültüler içinden karanlıklar
doğuyor, karanlıklar bitmeden korkaklık boy gösteriyor.

Korkaklar lider olup, inanmadıkları şeyleri inanç diye insanlarayutturmaya çalışıyorlar.

Bu korkakları cesur sanan cahiller de inançsızlığı inanç yerine koyarak, inançsızlık tanrısını kafalarında yaratıyorlar. İçlerinden çıkan en inançlı lideri inançsız diye damgalayıp, yaşattığı büyük zaferlere rağmen,onu korkak olarak zihinlerine yerleştiriyorlar.

O cesur ve inançlı lideri yok sayıp, kendi korkak ve inançsız liderlerini onunla kıyaslıyorlar.

Kıyasladıkları yetmiyormuş gibi, bunu karanlıklarda büyük gürültüler kopararak yapıyorlar.

Bunu engellemeye çalışanları da acımasızca yok ediyorlar.

İçimdeki korku daha da artıyor ve kendi sessizliğimde yarattığım gürültü, bütün gürültüleri baskılayarak soruyor: Burası neresi?

yirmiağustosikibinbeşsıfırsıfıryirmibir

Leland: Kane'in aynası

Burjuvaziye mensup ama her şeyini yitirmiş Jed'le, yoksul bir aileden gelen ama 60 milyon dolarlık bir servete konan Kane'in dostluklarının, karşılıklı kompleksler geliştirebileceği ortada; ki zaten film boyunca tam bir sevgi-nefret ilişkisi seyrederiz.

Tamer Baran

"Yurttaş Kane" o kadar usta işi bir eserdir ki, bu köşede anlatılan tekniklerin önemli bir bölümünü, sadece o filmden örnekler vererek aktarabilirdim.

Bir tek yapıttan bu kadar çok şey öğrenilebiliyor olması size de ilginç gelmiyor mu?.. Bu durum, hem filmleri incelemenin önemine vurgu yapıyor, hem de bizi senaryo yazarlığı üzerine düşünmeye teşvik ediyor.

"*Film karakterlen*" konusunu bir film kişisini analiz ederek sürdürüyoruz. **Welles'** i taklit edip çevresindeki kişilerden birini inceleyerek Kane'i tanımaya çalışacak, bu arada geçen sayı değindiğim tartışmaya ek de yapmış olacağız: Neden diğer karakterler **Rosebud/Kane** gizemini çözemezler?

Öncelikle belirteyim: Filmin ana kişilerinden herhangi birinin analizi, nevroz teorisi dışarıda bırakılarak yapılırsa eksik kalır. Fakat burası psikiyatri dergisi değil ve benim yerim sınırlı. İlgilenenler nevrozu ele alan eserlerden, örneğin **Karen Horney'** in *Ruhsal Çatışmalarımız* kitabından yararlanabilirler.

Joseph Cotten'ın canlandırdığı *Jedediah Leland*, **Kane**'in en yakın olduğu ve en çok çatıştığı insanlardan biri. Birbirlerine çok benzerler, öte yandan aralarında önemli karşıtlıklar da vardır.

Kane ekibinin gazetedeki ilk günleri, **Thatcher'** ın ve **Bernstein**'ın bakış açısıyla aktarılır, **Jed**'in **Charles**'ın çekirdek ekibinin üyesi ve yakın arkadaşı olduğu belirtilir ve vurgulanır. Kane'le birlikte *Inquirer*'a girdikleri sahnede aralarındaki benzerlik açıktır: İkisi de genç, iyi giyimli, yakışıklı, neşeli, umut dolu ve enerjiktirler. Fakat onları gören editör **Carter**, **Leland**'ı Kane sanar, şakayla karışık geçiveren bu hata, ilerde aralarında gelişecek çatışmaya hazırlık amacıyla konmuştur: Aralarında büyük farklar yoktur, Leland, Kane'in yerinde olabilirdi.

Parlak okullardan birlikte kovulduklarını Bernstein **Thompson**'a daha sonra anlatır. O arada Kane'i yaptıklarından keyif alan, serseri ruhlu bir genç olarak tanımışızdır, okullarla ilgili veri, Leland'ın da öyle olduğunu anlamamızı sağlar. Bemstein'ın onunla ilgili diğer sözleri bizi Jed ile Charles arasındaki karşıtlıkların derinine indirir: Leland aslında köklü ve güçlü bir aileye mensupmuş, ama babası intihar etmiş ve borçtan başka bir şey bırakmamış.

Burjuvaziye mensup ama her şeyini yitirmiş Jed'le, yoksul bir aileden gelen ama 60 milyon dolarlık bir servete konan Kane'in dostluklarının, karşılıklı kompleksler geliştirebileceği ortada; ki zaten film boyunca tam bir sevgi-nefret ilişkisi seyrederiz. Leland'ın da belirttiği gibi mesafeli biri olan Charles sadece Jed'e adını kısaltarak hitap eder, aralarındaki dostluğu Leland da onaylar: "*Onun en eski dostuydum ve bana hep kötü davrandı. Belki de dostu değildim ama ben de değilsem hiç kimse dostu değildi*." Son cümlesi-nin nedeni Charles'ın kimseyi sevmediğini düşünmesidir, bunun kökeninde de hayal kırıklığı ve Kane'a karşı duyduğu bilinçsiz nefret yatar. Onun "*hakkı olan*" her şeye Charles sahiptir, kendisinin sahip olduğu hemen her şeyi (örneğin dram eleştirmenliğini) de o vermiştir. Üstelik Leland'a neler verdiğinin farkındadır Charles, Chicago'ya gitmesini konuşurlarken "*Orada Neuberg istakozları bulabileceğini hiç sanmıyorum*," der, *"Benden uzak olursan sadece maaşınla geçinmek zorunda kalırsın*," der gibi. Bu repliğin bir önceki cümlesi ("*Çölden çok sert bir rüzgâr eser*,") ise hakkında düşündüklerini Kane' e söyleyebilmek için sarhoş olması gereken Jed' in zayıflığına bir taştır.

İlişkilerini bitiren olayda tüm bu veriler ola-ğanüstü bir yaratıcılıkla bir araya getirilir: Temsil boyunca program kağıdını yırtarak oyalanan, gösteriyi hiç izlemeyen Leland, **Susan**'ın oyunculuğu hakkında ağır bir eleştiri yazmaya başlar. Yine alkol yardımıyla güç toplamaya çalışmaktadır, sızdığı için bitiremediği yazıyı Kane tamamlar.

Leland zayıf insanların yaptığı gibi arkadan vurmaya kalkmıştır Charles'ı, o da hançeri alıp kendine, karısına ve Jed'e saplamıştır.

Kane öncelikle Leland'dan nefret etmektedir, onu artık onaylamadığı, bu kadar zayıf olduğu, Chicago'ya gidip onu yalnız bıraktığı, Susan aracılığıyla yürüttüğü savaşta "*düşmanla*" işbirliği yaptığı, ahlak tasladığı ve birbirlerine benzedikleri, ama Leland "*tek şey*" olabildiği için (Charles hep iki şey arasında parçalanır: İşveren ve işçi hakları savunucusu olması gibi). Tüm bu nedenlerin arasına, Kane'in yaşamına damgasını vurmuş olan, "*O para bana hep battı*," biçiminde dile getirdiği suçluluk duygusunu da katmak gerekir, bu duyguyu ona en çok hissettiren kişiye hem acır, hem ondan nefret eder, Susan'dan da ettiği gibi...

Kane karısının yeteneksiz olduğunun farkındadır.

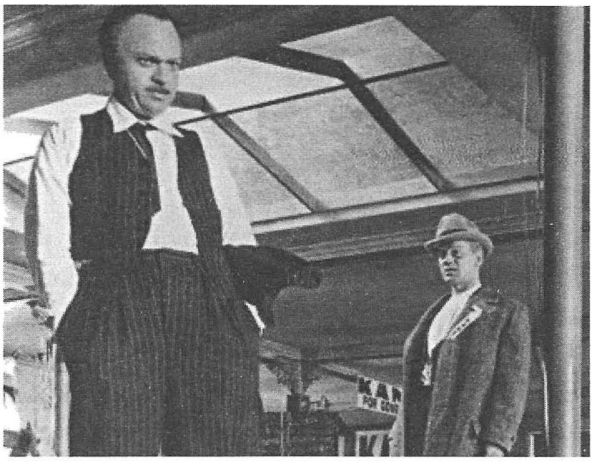

Daima insanların ne düşüneceklerini kendisinin belirleyebileceğine inanmıştır, fakat se-çimler onu haksız çıkarmıştır. Yeteneksiz olduğu halde karısını yıldız yapabilirse kamuoyundan intikamını almış, seçim yenilgisinin acısını çıkarmış olacaktır. Fakat Susan'ın başaramayacağı bellidir, Kane bu yüzden öfkelidir ona.

Charles, Jed'in zayıf olduğunu görür, ama ken-di de Susan 'ı arkadan vurduğu ve bunu -sezgisel olarak- bildiği için "*yansıtma*" yapması, Leland'ı güçsüz ilan etmesi gerekir. Daktilonun başına oturduğunda ilk yazdığı (ekranda dev boyutlarda beliren) harfler sadece Susan'ın yeteneğini değil, Leland'ı da tarif eder: "*Weak*", yani: "*zayıf*".

Leland'ın Kane'in neden yazıyı tamamladığına ilişkin soruya verdiği yanıt da bir "*yansıtma*" dır: "*Bana dürüst bir insan olduğunu kanıtlamak için*." Doğru, ama Jed de Charles'a bir şeyleri kanıtlamaya çalışmıştır. Örneğin o yazının anlamı şudur: "*Ben güçlüyüm, başka kimse değil ama sadece ben Charles Foster Kane'e meydan okuyabilirim.*" Güçlü olduğunu kanıtlama gereksinimi büyüktür çünkü yıllarca Charles'ın gölgesinde kaldığının gayet farkındadır. Kane'in işten atıldığını bildirdiği mektuba koyduğu 25 bin dolarlık çeki parçalayarak geri yollar, böylece arkadaşına onurlu bir insan olduğu mesajını da iletmiş olur. Çünkü dediğine göre Kane "*insanlara hiçbir şey vermezdi, sadece bahşiş verirdi*".

Leland Charles'a "*İnsanları severmiş gibi görünürsün ama bunu da onların seni sevmelerini sağlamak için yaparsın*," demişti. Dolayısıyla çekin reddi, Kane'e, onu sevmeyi reddettiğini bildirmek anlamına gelen bir saldırıdır, çünkü Jed bilir: "*Charles'ın istediği tek şey sevgiydi.*"

Arkadaşının ideallerinden uzaklaştığını, gazetelerinin gücünü kişisel çıkarları için kullanmaya başladığını gördüğü için Kane'e Prensipler Deklarasyonu'nu da yollar. Eleştirilerinde haklıdır, fakat haklılığı öfkesini açıklamaz. Bunca kırgın olmasının nedeni Charles'la ilgili büyük hayaller kurmuş olmasıdır. Deklarasyonu neden saklamak istediğini şöyle açıklamıştı: "*İçimden bir his bu kağıdın ilerde çok önemli olacağını söylüyor. Bağımsızlık bildirgesi, anayasa ya da ilk karnem gibi.*"

Yani Leland yıllarca Kane'i değil, kafasındaki Charles imajını sevmiş, parti sahnesinde dile ge-tirdiği kuşkuları kesinleşince ondan uzaklaşmış, ilk fırsat bulduğunda da ona duyduğu nefreti açığa çıkarmıştır. Dargın olmalarına rağmen Kane'e ve yakın oldukları o döneme hâlâ takıntılıdır: "*Her şeyi bugün gibi hatırlıyorum. Bu benim lanetim. Tanrı'nın insanlara verdiği en büyük cezalardan biri hafızadır.*" **Thompson Rosebud'**ı sorduğunda ise *"Inquirer'da okumuştum, orada okuduğum hiçbir şeye inanmam,*" der. Filmde Kane'in son sözünün gazetelerde yayımlandığı vurgulanır, yani Leland sadece Inquirer okumakta, ama onu da küçümsüyormuş gibi davranmaktadır. Bu sözleri ederken, Susan'ın intihar girişiminden sonra doktoru olayın kaza olduğuna ikna etmeye çalışan Kane'e çok benzer: Hedeflerine ulaşamamış, sevdiklerini yitirmiş, mutsuz, yorgun iki ihtiyar...

Birbirlerine benzerler gerçekten; Charles'ın annesinden koparılmasının bedelini ona değil, Thatcher'a ödetmeye çalışmasına benzer bir biçimde, Leland da yoksul düşmesinin sorumlusu Kane'miş gibi davranır. Onun bencil olduğunu iddia etmesinin nedeni ise yıllarca Charles'ın servetinden faydalandığını gizleme arzusudur, başkalarından olduğu kadar kendinden de.

Leland'a göre Kane kendinden başka kimseyi sevmeyen, kimseye bir şey vermeyen biridir. Bun-lar doğru ama eksiktir, örneğin Charles'ın Jed'i sevdiği çok bellidir. Leland, Charles analizinde daha ileri gitmemek için bu eksik tespitlerle yetinmektedir, çünkü daha gerçekçi olabilecek çözümleme girişimlerinin ucu kendisine dokunacaktır, Kane'de eleştirdiği özellikler kendisinde de vardır. Birbirlerine çok benzedikleri için yakın arkadaş olur ve kendilerinde görüp bağışlayamadıkları özellikleri yüzünden birbirlerinden nefret ederler.

Cam küre Susan' ın kendisini terk ettiği gün Charles'in yaşamına girdiğinden Leland'ın **Rosebud**'ı bilmesi mümkün değildir. Fakat Kane gizemini çözebilirdi. Bunu yapamamasının nedeni şöyle açıklanabilir: İnsan en çok kendisinin, sandığı kişi olmadığını görmekten korkar.

Ada Işığı

Alaaddin Aydın

sol cebimde bilyeler

Ilık bir pazar sabahı güneş pencerenin pervazından başucuma süzülüyor, kıpırdanıyorum hafiften. Sonra irkilip kalkıyorum. Herkes derin bir uykuda. Parmaklarımın ucunda balkona çıkıyorum. Görebileceğiniz en güzel manzara, denizin üzerinde kızıl bir ateş topuyla usul usul aydınlanan bir şehir. Tüm şehir ayaklarımın altında, zamanın nasıl geçtiğinin fark etmeden izliyorum.

Asiye Teyze'nin küçük sarı horozu ötüyor, buralar benden sorulur dercesine. Bizim puladaları görüyorum sonra. Tek eksikleri bir horoz. Aslında Asiye Teyze'nin horozu var ama... neyse...

- Aliş olum, in aşağıya!
- Tamam Emre, ses yapma!

Çıkarken ayakkabılığın çekmecesinden cebime bilyelerimi alıyorum.

Bizim sokağın en çok sevdiğim yeri Bayram Amcaların kapısının önü. Her ne kadar sinirlendiğinde üzerimize su dökse de kızamıyorum ona. Eh, adam haklı. Emre, Serkan, Çağlayan ve Ersin ile küçük bir kuytak kazıyoruz ve başlıyoruz oynamaya. Saatlerce oynarız. Her zaman kaybederim. Sadece sol cebimdeki bilyelerim kalır. Ama onlar hep kalır.

Oyunu bırakır askeri kışlaya doğru gideriz. Bizim sokak kışlanın tel örgüsüyle bitişik. Galiba yasak olduğu için tel örgülerin altından içeri giriyoruz. Tiz bir düdük sesiyle bize doğru koşan nöbetçi inzibat daldığımız oyundan bizi ayırıp kovalayana kadar içerde oynarız. Her sabah 'ay akşamdan ışıktır, yaylalar, yaylalar!' eşliğinde koşan askerler aslında bizi tanırlar ama gene de kovalarlar. Ardımıza bile bakmadan soluk soluğa Bayram Amcanın kapısının önüne kadar kaçarız. Sonra Emre balkondan topunu atar. Hemen yandaki tek odalı boş evin önü kale olur, başlarız top oynamaya. Hava kararana kadar devam eder oyunumuz. Sonra sokağın diğer sahipleri çıkar ortaya. Yavuz Abi, Öner Abi... onlar da genellikle köşe başındaki elektrik direğinin dibinde dururlar. Sonra Meryem Ablalar çay demlerler kapılarının önünde. Bazen de hep birlikte çığlık çığlığa yakan top oynarız. Bayram Amca her birimizi teker teker ıslatsa da o günleri çok özlüyorum.

Bakmayın siz benim o günler hala devam ediyormuş gibi yazdığıma. O mahalleden taşınalı çok şey değişti hayatımda. Eskiden bilyelerimi kaybettiğimde çok üzülürdüm. Ama sol cebimdeki bilyelerim her zaman yerinde dururdu. Şimdi kaybettiklerimi düşününce kalanların kıymetini çok daha iyi anlıyorum ve aklıma hep bilyelerim geliyor.

Başka hiçbir sokağı benimseyemedim ondan sonra. Benim tek sokağım; yokuşunda alnımdan terler damlarken mis gibi kokan çiçeklerini topladığım, gelecek planları yaparken ıslandığımız Bayram Amcaların evinin önü, babamın işten dönüşünü beklerken telaşa düştüğüm sokak...

O sokakta çok şeyimi bıraktım. Sol cebimdeki bilyeler hariç... bir gün işten dönmeyen babamdan bana kalan...

TSO İlköğretim Okulu 6. sınıf

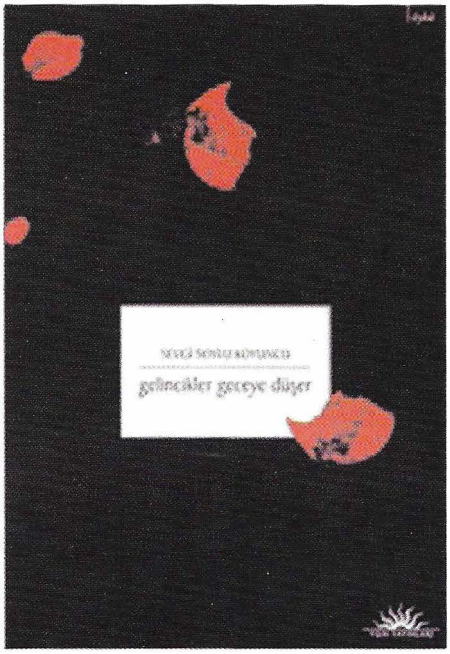

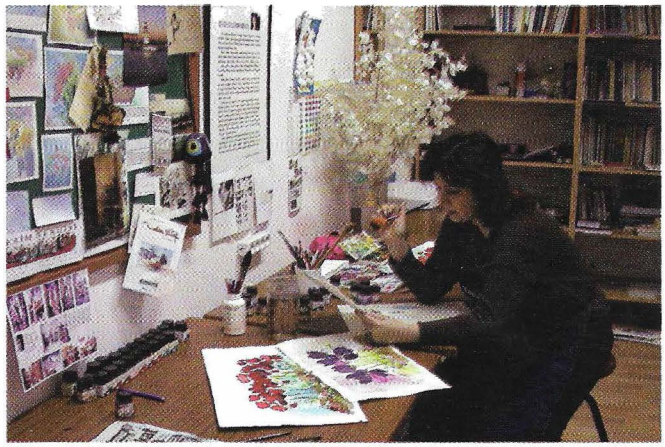

Dergimiz sanat danışmanı
Sevgi Soylu Koyuncu, YOM yayınlarından çıkan *"Gelincikler Geceye Düşer"* kitabıyla Sabit İnce 2005 öykü ödülünü aldı.

Şerife Yeşilçiçek,

1949 Ankara doğumlu. Almanya'da yaşıyor. Geçirdiği kaza sonrası ellerinin yaşam için ne kadar değerli olduğunu anlamış.

Bir çok sergi açan Yeşilçiçek tüm geliri gereksinme duyanlara iletiyor.

Yurt dışında pek çok yabancı basın kuruluşundan destek alan Yeşilçiçek aynı ilgiyi Türk basınından görmediğinden yakınıyor.

İyi bir okuyucu olan bu gönül dostu kendisiyle bağlantı kuran ihtiyaç sahiplerine her türlü yardımı yapmaya hazır.

fax : 0049 471.3919549
e ileti : serife_yesilcicek@mynet.com